

BLE FJELLSKOG AS
c/o Roger Rustand
3623 LAMPELAND

Saksbehandler, innvalgstelefon
Mabel Katrine Trovum, 22003589

Vedtak om tillatelse etter forurensningsloven for Ble Fjellskog AS til utslipp av kommunalt avløpsvann fra del av Søndre Blefjell tettbebyggelse i Flesberg kommune

Statsforvalteren i Oslo og Viken fatter vedtak om ny tillatelse for Ble Fjellskog AS til utslipp av kommunalt avløpsvann fra del av Søndre Blefjell tettbebyggelse i Flesberg kommune. Tillatelsesdokument med vilkår følger vedlagt.

Tillatelsen erstatter tidligere tillatelse gitt av Flesberg kommune 01.03.2007.

Statsforvalteren fatter vedtak om gebyr på kr 116 800,- for behandling av søknaden.

Vedtak om tillatelse og vedtak om gebyrfastsettelse kan påklages av berørte parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker.

Statsforvalteren viser til søknad mottatt den 28.03.2022, samt revidert søknad mottatt 21.08.2023, fra Ipec Miljø AS på vegne av Ble Fjellskog AS. Det søkes om tillatelse etter forurensningsloven til utslipp av kommunalt avløpsvann fra del av Søndre Blefjell tettbebyggelse i Flesberg kommune. Vi viser også til øvrige dokumenter i saken.

Bakgrunn

Ble Fjellskog AS sitt avløpsrenseanlegg er et privat avløpsrenseanlegg som eies og driftes av Ble Fjellskog AS. Anlegget behandler i dag avløpsvann fra deler av Søndre Blefjell tettbebyggelse.

Ble Fjellskog AS sitt avløpsanlegg ligger innenfor Søndre Blefjell tettbebyggelse. Tettbebyggelsen har et samlet utslipp av kommunalt avløpsvann større enn 2 000 pe til ferskvann. Denne tettbebyggelsen er dermed regulert etter forurensningsforskriften kap. 14 med Statsforvalteren som forurensningsmyndighet. Statsforvalteren er forurensningsmyndighet for alle anlegg med utslipp større eller lik 50 pe innenfor tettbebyggelsen. Vi viser i denne forbindelse til brev fra Flesberg kommune den 19.01.2022 om endring av forurensningsmyndighet fra kommunen til Statsforvalteren.

Innenfor Søndre Blefjell tettbebyggelse ligger det mange mindre private avløpsrenseanlegg som renser avløpsvann fra tettbebyggelsen. Ble Fjellskog sitt anlegg vil derfor kun motta avløpsvann fra del av tettbebyggelsen.

På bakgrunn av utbygging av hytter på Nipeto og Gampeflå hytteområde, søker Ble Fjellskog AS om utvidet og endret utslippstillatelse for sitt avløpsanlegg. Ble Fjellskog AS har i dag en tillatelse gitt av Flesberg kommune for inntil 250 hytter, datert 01.03.2007.

Søknad

Ble Fjellskog AS søker om utslipp fra del av Søndre Blefjell tettbebyggelse, med samlet tilført avløpsmengde på 1 500 pe (BOF₅) i maksuke. Dette omfatter tilførsel fra alle hyttene tilhørende gbnr. 142/2, 143/1 og 145/1. Det totale antallet tilknyttede hytter vil være 300, inkludert Blefjell Lodge med 11 leiligheter og restaurant. Det er lagt til grunn en gjennomsnittlig belastning på 5 pe per hytte. Det søkes ikke om mottak eller behandling av avløpslam eller septiklam ved avløpsanlegget.

Avløpsrenseanlegget har et biologisk rensetrinn, kjemisk fellingsanlegg for fosforfjerning og deretter diffust utslipp gjennom et kunstig oppbygd etterpoleringsområde, før avrenning til et myrområde. Til slutt vil det rensede avløpsvannet ende i Nipetobekken som renner videre til Pukkverkselva og Numedalslågen.

Søker skriver at avstanden til nærmeste bebyggelse nedstrøms avløpsrenseanlegget er stor, og at det i praksis ikke er noen berørte naboer til verken selve anlegget eller utslippet av rensed avløpsvann. De nærmeste hyttene ligger oppstrøms avløpsrenseanlegget og er tilkoblet som brukere av anlegget. Avstanden til disse er flere hundre meter, og de har ikke vært berørt gjennom de årene som avløpsrenseanlegget har vært i drift, beskrives det i søknaden.

Ble Fjellskog AS søker om 90 % renseeffekt for fosfor (årsmidlet). Det søkes om renseeffekt på 90 % for BOF₅ og KOF_{CR} (døgnmidlet), samt konsentrasjoner i utslippet på 75 mg O₂/l for KOF_{CR} og 25 mg O₂/l for BOF₅. Vi understreker at de omsøkte renseeffektene er etter biologisk-kjemisk rensing, dvs. før etterpolering med påfølgende avrenning til myr.

I søknaden mottatt den 28.03.2022 ble det skissert at planen var å utvide anlegget til en kapasitet på 1 500 pe (BOF₅) i løpet av våren 2022. I revidert søknad av 21.08.2023 opplyses det om at anlegget nå er ferdigstilt og har vært i drift siden 01.12.2022. Det opplyses også om at anlegget er bygd slik at kravene i forurensningsforskriften kap. 14 er ivaretatt. Videre opplyses det om at anlegget vil ta akkrediterte prøver på både innløp og utløp fra avløpsrenseanlegget, og at prosessen opp mot Norsk Akkreditering pågår i disse dager.

Høring

Statsforvalteren i Oslo og Viken sendte 03.10.2023 søknaden på høring til berørte parter, offentlige organer og myndigheter og organisasjoner som ivaretar allmenne interesser. Søknaden ble også lagt ut på Statsforvalteren sine nettsider samt kunngjort i Laagendalsposten. Vi mottok fem høringsinnspill. Nedenfor gjengis en oppsummering av høringsinnspillene og Ble Fjellskog AS sine kommentarer til disse.

Mattilsynet

Mattilsynet skriver i sin uttalelse at de ser positivt på en utbedring av rensenanlegget som bidrar til å redusere utslipp og fare for forurensning til myrområder, Pukkverkselva og videre til

Numedalslågen. De har ingen innvendinger til det planlagte tiltaket. De skriver også at de ønsker å bli orientert videre i planprosessen.

Rava Ble SA

Rava Ble SA skriver i sin uttalelse at de er kjent med at det arbeides med overordnede planer for vann og avløp på Søndre Blefjell, men at de mener at dette ikke må forhindre at anlegg som oppfyller kravene i forurensningsforskriften kap. 14 får ny utslippstillatelse. Rava Ble SA har ingen innvendinger og støtter at søknaden innvilges.

Vannområde Numedalslågen Grønn Dal

Vannområdet trekker frem at en sentral bestemmelse i vannforskriften er at overflatevann skal beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenoprettes slik at vannforekomstene skal ha minst god økologisk og kjemisk tilstand. Konsulentens undersøkelser av vannmiljø og vurdering av forholdet til vannforskriften viser påvirkning av næringsstoffer, da spesielt i område N2, og at tiltak er nødvendig. Videre påpeker vannområdet at det er formulert litt uklart under punkt 4.1 i søknaden om etterpolering av vann fra renseanlegget. I første avsnitt beskrives det et etterpoleringsbasseng som består av puk, mens det i avsnitt fem brukes uttrykket sandfilter. Vannområdet stiller derfor spørsmål ved om det dreier seg om samme rensetrinn. Videre kommenteres det at det i punkt 4.5 i søknaden er oppgitt renseseffekt < 90%, og at de antar at det her skal stå > 90%.

Flesberg kommune

Flesberg kommune har som planmyndighet flere kommentarer til søknaden om utslippstillatelse. Kommentarene er som følger:

- Det foreligger ikke byggesøknad/tillatelse på utvidelsen av anlegget som beskrevet i pkt. 1.3 som bekrefter ferdigstillingen av anlegget.
- Utvidelse av «rensedistrikt» innebærer nå også 145/1 som i dag er et uregulert område med 10 fradelte tomter for lavstandard i hht. overordnet plan. Anlegget i dag renser hytter beliggende på 142/1 ifølge abonnementsliste pr. 01.01.2023.
- Kommunedelplan for Blefjell har ikke startet rullering og forventes ikke oppstart før tidligst i slutten av 2024.
- Reguleringsplan på Nipeto-Gampeflå (Nordvestre del av Nipeto-Gampeflå –planID2016073) foreligger med innsigelse fra Statsforvalter etter offentlig høring av planforslaget. Innsigelsen er ikke trukket (deres ref. 2021/7237).
- Eksisterende utslippstillatelse ble gitt med strengere renskrav enn omsøkt i 2007, med 90 % fosfor og 90 % BOF₅ for inntil 250 hytter.
- Finner ikke kopi av samtykket nabovarsling i vedleggene.

Eva Kristin og Sigurd Eri

Eva Kristin Aarback Eri og Sigurd Eri eier og driver Dyrebu gård (gbnr. 142/1). De er ikke positive til en utvidelse av Ble Fjellskog AS sitt avløpsrenseanlegg, som ligger helt på grensen til deres eiendom. De skriver i sin uttalelse at første trinn av renseanlegget var bygget før de overtok gården i 2018. Videre uttaler de at de ikke er interesserte i å holde areal for restrensing av avløpsvann fra dette hytteområdet eller tomt for utvidelsene av avløpsrenseanlegget. De registrerer også at Ble Fjellskog AS oppgir i søknaden at avstanden til nærmeste bebyggelse nedstrøms avløpsrenseanlegget er stor, og at det i praksis ikke er noen berørte naboer til verken selve anlegget eller utslippet av rensset avløpsvann. Det oppgis også at de nærmeste hyttene ligger oppstrøms avløpsrenseanlegget og er tilkoblet som brukere av anlegget. Eva Kristin Aarback og Sigurd Eri uttaler at dette er direkte feil. De informerer videre om at avløpsrenseanlegget praktisk talt ligger på deres grense og at anlegget

baserer seg på restrensing på deres eiendom. De kommenterer også at tillatelsen til tiltaket som er gitt av Flesberg kommune stiller flere krav som ikke er svart ut av Ble Fjellskog AS. Det bes derfor om at krav i vedtak fra Flesberg kommune følges opp og at dokumentasjon som er krevd blir levert.

Søkers kommentarer til høringsuttalelsene

Ipec Miljø AS kommenterte, på vegne av Ble Fjellskog AS, høringsuttalelsene i brev datert 21.11.2023. Rava Ble SA og Mattilsynet gir begge sin tilslutning til oppgradering og utbedring av eksisterende avløpsrenseanlegg, og søker har derfor ingen kommentarer til disse.

Når det gjelder Vannområdet Numedalslågen sine kommentarer tilknyttet uklarheter/feil i søknaden, bekrefter søker at dette er korrekt påpekt. Det bekreftes at etterpoleringen utføres som et ekstra rensetrinn etter selve renseanlegget og består av fin sand. Videre skal renseseffekten i pkt. 3.2 være > 90 % som påpekt.

Til Flesberg kommunes høringsuttalelse kommenterer søker at de har ettersendt dokumentasjon, herunder byggetillatelsen og samtykket nabovarsling, til kommunen. Videre bekrefter søker at de strengere rensekravene som er satt – reduksjon av > 90 % BOF₅ og > 90 % tot-P – er det anlegget er dimensjonert for.

Søker kommenterer at Eva Kristin og Sigurd Eri sin uttalelse sannsynligvis beror på misforståelser av hva effekten av oppgraderingen av avløpsrenseanlegget vil bli. Selve renseanlegget er dimensjonert for å rense minst 90 % av både BOF₅ og tot-P. I tillegg etableres det et ekstra rensetrinn bestående av mange hundre kvadrat med sandfilter, hvor alt er på tiltakshavers egen tomt, for å sikre at avløpsvannet som renner videre nedover i myrområdene er så rent at det ikke påvirker bekkens tilstand. Søker kommenterer videre at naboene skriver at deres eiendom grenser til anlegget, og ikke er enig i beskrivelsen av at nærmeste bebyggelse er så langt unna at de ikke blir berørt. Søker mener at fakta er at boligen deres er flere kilometer unna avløpsrenseanlegget, og at beskrivelsen i søknaden er riktig. Det opplyses videre om at dette også fremkommer av vedlegget som er oversendt kommunen. På vegne av tiltakshaver, mener Ipec Miljø AS, at søknaden gjenspeiler en forbedring av dagens situasjon, særlig med tanke på at tidligere grunneier av naboeiendommen tillot utslippet på den tomten. Dette vil nå opphøre, og alt utslipp skjer på tiltakshavers egen tomt. Avrenningen etter rensing i ekstra sandfilter vil følge myrområdene nedover terrenget, men avløpsvannet vil da være uten forurensing som kan føre til forringelse av dagens vannkvalitet.

Statsforvalterens vurdering

Generelt

Når forurensningsmyndigheten avgjør om tillatelse skal gis og fastsetter vilkårene etter § 16, skal det legges vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Disse rettsprinsippene omfatter vurdering i forhold til kunnskapsgrunnlaget, «føre-var-prinsippet», samlet belastning, miljøforsvarlige teknikker og at kostnader bæres av tiltakshaver.

Det er virkningene av den omsøkte virksomheten på det aktuelle stedet som er vurdert. Dersom virksomheten senere ønsker å flytte virksomheten må det derfor søkes på nytt for den nye lokaliseringen.

Lovgrunnlag og myndighet

Aktuell virksomhet krever tillatelse etter forurensningslovens bestemmelser, jf. forurensningsloven § 11, jf. § 16, og forurensningsforskriften § 14-4.

Forurensningsforskriften kapittel 14 gjelder for utslipp av kommunalt avløpsvann fra tettbebyggelse med samlet utslipp større enn eller lik 2000 pe (BOF₅) til ferskvann. Dette følger av § 14-1. Tettbebyggelse er definert i kapittel 11 om generelle bestemmelser for avløp, og § 11-3 bokstav k. Avgrensningen av tettbebyggelse er uavhengig av kommune- og fylkesgrenser. Dersom avløpsvann fra to eller flere tettbebyggelser samles opp og føres til ett felles renseanlegg eller utslippssted, regnes tettbebyggelsen som én tettbebyggelse.

Statsforvalteren har behandlet saken som rett forurensningsmyndighet for utslipp av kommunalt avløpsvann fra større tettbebyggelser, jf. forurensningsforskriften § 14-3 og rundskriv T-3/12.

Forurensningsforskriften kapittel 14 utgjør de minstekrav, som følger av EUs avløpsdirektiv. Direktivet er gjennomført i norsk rett gjennom forurensningsforskriften kapittel 11 og 14.

Vi minner om at kommunen er myndighet etter vass- og avløpsanleggslova. En vesentlig utvidelse (> 25% økning i tilførsel) ved å tilføre nye abonnenter, vil kreve at kommunen tar stilling til om det skal stilles særlige vilkår i en tillatelse etter vass- og avløpsanleggslova § 2.

Vurdering av forurensningspotensial og forurensningens omfang

Formålet med tillatelsen

Avløpssektoren utgjør en viktig infrastruktur for å samle opp og rense avløpsvann for å redusere forurensning av vann og vassdrag. Samtidig har også sektoren skadelige utslipp til vann gjennom overløp, lekkasjer på avløpsnett og utslipp fra avløpsrenseanlegg. I tillegg kan avløpssystemet medføre fare for forurensning av luft og grunn.

Utgangspunktet for de krav som stilles for kommunen sitt avløpssystem ligger i forurensningsforskriften kapittel 14. Forskriften utgjør minstekrav som skal overholdes. Forskriften må også ses i sammenheng med EUs vannrammedirektiv, som er implementert i norsk rett gjennom vannforskriften. At forurensningsforskriften oppstiller minstekrav innebærer at der Statsforvalteren anser det nødvendig ut fra en avveining av de fordeler og ulemper forurensningen fra avløpssystemet utgjør, kan det innføres strengere krav. I denne sammenheng vil vannforskriftens føringer om miljømål være et viktig premiss. Det vil normalt være resipientens tåleevne som er styrende for de krav som blir satt. Sentralt er også hvilken teknologi man har tilgjengelig for å i størst mulig grad unngå den forurensning som avløpssektoren kan medføre.

Formålet med en tillatelse er derfor primært å beskytte miljøet mot uheldige virkninger av utslipp av avløpsvann, inkludert eventuelt forurenset overvann, for å oppnå god økologisk og kjemisk tilstand i berørte vannforekomster. I tillatelse med vilkår setter forurensningsmyndigheten krav som skal sikre tilfredsstillende oppsamling, transport og rensing av avløpsvann, herunder tiltak for å hindre forurensning fra overløpsutslipp og lekkasjer fra avløpsnett.

Avløpsdirektivet er under revidering. Dette innebærer at det vil kunne komme endringer i forurensningsforskriften som er strengere enn tillatelsens krav. Det vil til enhver tid være det strengeste kravet som gjelder.

Tettbebyggelse

Ble Fjellskog avløpsrenseanlegg ligger i Søndre Blefjell tettbebyggelse. Tettbebyggelsen består hovedsakelig av fritidsboliger. Avløpsrenseanlegget renser kommunalt avløpsvann fra hyttene tilhørende gbnr. 142/2, 143/1 og 145/1. Det er dermed bare deler av Søndre Blefjell tettbebyggelse som Ble Fjellskog AS søker utslipstillatelse for.

I henhold til tillatelsens punkt 1.1 plikter Ble Fjellskog AS å ha oversikt over sin del av Søndre Blefjell tettbebyggelse, slik tettbebyggelse er definert i forurensningsforskriften kapittel 11 bokstav k. Ble Fjellskog AS skal til enhver tid ha oppdatert dokumentasjon på deres del av tettbebyggelsens utbredelse (areal) og potensiell utslippsstørrelse i pe (beregnet etter NS 9426). Ved utbygging av infrastruktur eller vesentlig utvidelse av virksomhet som medfører økte utslipp fra tettbebyggelsen, skal tettbebyggelsens geografiske utbredelse og utslippsstørrelse i pe oppdateres. Videre skal det være samsvar mellom potensielt utslipp fra Ble Fjellskog AS sin del av Søndre Blefjell tettbebyggelse og etablert rensekapasitet ved renseanlegget. Avløpsrenseanlegg skal utformes slik at de kan motta og behandle alt avløpsvann som oppstår i den aktuelle delen av tettbebyggelsen under alle de klimatiske forhold som er normale for stedet hvor renseanlegget ligger. Når tettbebyggelsens potensielle utslipp skal vurderes, så skal vedtatte reguleringsplaner legges til grunn. Hensikten med dette er å sikre at behovet for økt oppsamlings- og behandlingsskapasitet for avløpsvann er tilpasset planer for ny utbygging av bolig- eller hytteområder eller aktuell næringsvirksomhet.

Tillatelsens rammer

Tillatelsen omfatter samlet utslipp av inntil 1 500 pe (BOF₅) fra del av Søndre Blefjell tettbebyggelse. Dersom tettbebyggelsens tilførte avløpsmengde til Ble Fjellskog avløpsrenseanlegg i maksuke overskrider 1 500 pe (BOF₅), skal Statsforvalteren varsles, og Ble Fjellskog AS må søke om endret tillatelse i henhold til faktisk avløpsmengde. Vi legger vekt på at det til enhver tid skal være samsvar mellom potensielle mengder avløpsvann fra del av tettbebyggelsen under alle klimatiske forhold og etablert rensekapasitet ved Ble Fjellskog avløpsrenseanlegg.

Styringsdokumenter

For å sikre god håndtering av avløp, og for å motvirke forurensning, stiller Statsforvalteren gjennom tillatelsen krav til styringsdokumenter, avløpsledningsnett, renseanlegg med utslipp til resipient og resipientovervåking. For å sikre minst mulig forurensning i forbindelse med avløpssystemet er det viktig at de vilkår som blir stilt overholdes, og at Ble Fjellskog AS varsler Statsforvalteren ved eventuelle endringer som er av betydning for den gitte tillatelsen. Endringer som kan ha betydning for den totale belastningen, og som innebærer et vesentlig økt utslipp, må omsøkes Statsforvalteren som forurensningsmyndighet før endringene finner sted.

I tillatelsens kapittel 2 og 3 følger de krav Statsforvalteren stiller til hvilke styringsdokumenter som det forventes at Ble Fjellskog AS har i tilknytning til det totale avløpssystemet. Dette innebærer først og fremst en klimatilpasset miljørisikovurdering av det totale avløpssystemet, i tillegg til en stedsspesifikk miljørisikovurdering for Ble Fjellskog avløpsrenseanlegg. Dette skal inngå som en del av Ble Fjellskog AS sin internkontroll. Kravet om internkontroll følger av *Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (Internkontrollforskriften)* §§ 2, 4 og 5.

Belastning på avløpsrenseanlegget

Ble Fjellskog avløpsrenseanlegg har, etter utvidelsen i 2022, en dimensjonerende kapasitet for organisk stoff på 1 500 pe (BOF₅) og en hydraulisk kapasitet på 13 m³ i timen. Ettersom Søndre Blefjell tettbebyggelse primært består av fritidsboliger, vil det være utslippet fra disse som utgjør den største belastningen på renseanlegget, både i dag og i fremtiden. Belastningen er vurdert å være

størst i påskeuken. I 2022 hadde avløpsrensaneanlegget et maksukeutslipp på ca. 575 pe (BOF₅). Maksukeutslippet i 2040 forventes å være rundt 1 500 pe (BOF₅).

Anlegget hadde før utbyggingen kapasitet til rundt 90-100 hytter, men etter utbyggingen i 2022 har anlegget nå kapasitet til 300 hytter, hvorav 11 er leiligheter. Det beskrives i søknaden at beregnet økning fremover vil være ca. 40-50 hytter i året frem til feltet er utbygd. Ble Fjellskog sitt rensaneanlegg vil dekke de hyttene som er regulert innenfor Nipeto og Gampeflå hytteområde.

Påslipp av industrielt avløpsvann

Ble Fjellskog avløpsrensaneanlegg har i dag ikke påslipp av industrielt avløpsvann. Dersom Ble Fjellskog AS ønsker påslipp av industrielt avløpsvann til rensaneanlegget, må selskapet sikre at dette ikke reduserer muligheten for å overholde utslipps- og renseskrav som er fastsatt i tillatelsen eller forurensningsforskriften, eller at det reduserer muligheten for å utnytte avløpsslammet i henhold til gjødselvereforskriftens krav. Ble Fjellskog AS skal ha oversikt over virksomheter som kan utgjøre en risiko for avløpssystemet.

Konsekvenser for naturmiljøet

Ved vurdering om utslippstillatelse skal gis er Statsforvalteren forpliktet til å gjøre konkrete vurderinger av hensyn gitt i naturmangfoldloven. I henhold til naturmangfoldloven § 7 skal §§ 8-12 i samme lov legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet.

Ifølge Miljødirektoratets Naturbase er det ikke registrert funn av viktige naturtyper eller arter av særlig stor forvaltningsinteresse i nærheten av tiltaksområdet eller i området nedstrøms utslippspunktet.

Det er ikke registrert noen viktige naturtyper eller arter av særlig stor forvaltningsinteresse i Nipetobekken i Naturbase.

I Numedalslågen er det registrert elvemusling. Elvemuslingen er oppført som «sårbar» på Norsk Rødliste og er også en norsk ansvarsart, som vil si at Norge har mer enn 25 % av artens europeiske bestand. Forurensning har betydning for levevilkårene til elvemusling da den filtrerer store mengder vann. Arten har en egen handlingsplan (Handlingsplan for elvemusling (Margaritifera margaritifera L.) 2019-2028) der målet er at elvemusling skal finnes i livskraftige populasjoner i hele Norge, at alle nåværende naturlige populasjoner skal opprettholdes og sikres en tilfredsstillende rekruttering og at alle vassdrag med elvemusling skal ha god økologisk tilstand eller bedre. Målet er at elvemuslingen skal kunne fjernes fra den norske rødlista ved at den oppnår kategorien «livskraftig». Elvemuslingen har et parasittisk livsstadium og er avhengig av enten laks eller ørret for å fullføre sin livssyklus. Numedalslågen er også et lakseførende vassdrag.

I søknadens resipientvurdering står det angitt at myrområdet nedstrøms rensaneanlegget (N2 nedstrøms) ved befaring var tydelig påvirket med kraftig endret flora og jordsmonn sammenliknet med omkringliggende områder. Det var tydelige endringer i flora og jordsmonn, samt avsetninger fra det som antas å være næringsalter også lenger nede i utslippsområdet. Vannløp og myr/våtmark nedstrøms utslippene var tydelig karakterisert med dominans av grønne, mer nitrogenavhengige planter som engrapp, brennesle, siv og geitrams, i kontrast med mer klassisk flora for næringsfattige fjell og myrområder (blåbærlyng, lyng og torvmose). Påvirkninger av myrområdet var synlige helt ned til prøvepunkt N2 nedstrøms, som lå flere hundre meter unna. Det påpekes at etter avløpsrensaneanlegget ble utvidet med nytt rensetrinn og doseringsanlegget for fosforfelling ble installert og satt i drift, viser prøvetakingen nedstrøms rensaneanlegget en vesentlig

reduksjon av fosfor og nitrogen. Dette vil sannsynligvis bremse utviklingen i retning sterkt endret vegetasjonsbilde slik det er observert i resipientundersøkelsene.

Avløpsvann kan inneholde flere typer forurensning, inkludert næringsstoffer, organisk stoff, bakterier, mikroplast og miljøgifter. Dette vil kunne påvirke vannkvaliteten og ha uheldige virkninger på det biologiske mangfoldet i resipienten. Det er særlig konsekvensene knyttet til eutrofi som er dokumentert å utgjøre en stor risiko for naturmiljøet.

Det oppgis i resipientvurderingen at myrområdene drenerer mot Nipetobekken ca. halvannen km lenger nedstrøms, og at det meste av næringsstoffer på det tidspunktet trolig vil være absorbert. Det er ikke gjort en vurdering av hvordan overløpsutslipp fra avløpsnettene vil påvirke de berørte resipientene, da det ikke er installerte nødoverløp eller regnvannsoverløp på avløpsnettene til Ble Fjellskog AS.

På bakgrunn av ovennevnte vurderer Statsforvalteren at det er liten risiko for at utslippene fra Ble Fjellskog AS sitt avløpssystem vil påvirke naturmiljøet i resipientene i vesentlig grad, forutsatt at vilkårene i tillatelsen overholdes.

Statsforvalteren vurderer at kunnskapsgrunnlaget er godt nok til å kunne vurdere effektene av utslippene, jf. § 8. Videre anser vi at § 9 om føre-var-prinsippet og § 10 om samlet belastning på økosystemet blir ivaretatt gjennom vilkår fastsatt i tillatelsen. Vi minner om at det er tiltakshaver som skal dekke kostnadene ved å unngå og begrense skade på naturmangfoldet, jf. naturmangfoldloven § 11. Tiltakshaver plikter også å benytte miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder for å unngå eller begrense skadevirkninger på naturmangfoldet, jf. naturmangfoldloven § 12.

Selv om utslippene er innenfor de fastsatte utslippsgrensene, plikter Ble Fjellskog AS alltid å redusere utslippene så langt som mulig uten urimelige kostnader. Det samme gjelder utslipp av forurensningskomponenter som det ikke er fastsatt grenseverdier for gjennom særskilte vilkår.

Vannforskriften og miljømål for vannforekomsten

I henhold til § 4 i vannforskriften skal tilstanden i overflatevann beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenoprettes med sikte på at vannforekomsten skal ha minst god økologisk og kjemisk tilstand. Ny aktivitet og inngrep skal ikke medføre forringelse eller vanskeliggjøre oppnåelse av miljømål som er satt. Ble Fjellskog AS sitt avløpsrensaneanlegg har avrenning til myrområde og til Nipetobekken.

Nipetobekken er ikke registrert i Vann-Nett. Det er imidlertid vedlagt en resipientvurdering til søknaden, der det er blitt utført prøvetaking på fire ulike steder, tilknyttet to ulike resipienter/vannforekomster. N1 (oppstrøms og nedstrøms) er tilknyttet vannforekomsten Rendla og ifølge søknaden er ikke dette retningen avløpsvannet fra Ble Fjellskog sitt rensaneanlegg renner. Prøvene her viser svært god tilstand både oppstrøms og nedstrøms. Videre er det tatt prøver i myrområdet der avløpsvannet fra rensaneanlegget har avrenning (N2 oppstrøms og nedstrøms). Statsforvalteren spurte søker om det var tatt prøver i selve Nipetobekken. Ipec Miljø AS svarer på vegne av Ble Fjellskog AS i e-post datert 26.01.2024 at Asplan Viak har opplyst om at prøven er tatt i den nordvestre forgreningen av sidebekken som til slutt ender opp i Nipetobekken. Undersøkelsene av området (N2 nedstrøms) dekker utslippet fra et pukkverk og fra Ble Fjellskog AS sitt avløpsrensaneanlegg. Fra området (N2 nedstrøms) renner rensset avløpsvann videre ut i ytterligere myrområder, og drenerer mot Nipetobekken ca. halvannen kilometer lenger ned. Det ble målt høye fosforverdier, og tidvis høye nitrogenverdier nedstrøms (N2) Ble Fjellskog AS sitt avløpsrensaneanlegg.

Resultatene viste at den totale tilstandsvurderingen for N2 nedstrøms avløpsrenseanlegget tilsvarte dårlig økologisk tilstand. Etter ombyggingen av avløpsrenseanlegget i juli 2021, med nytt rensetrinn med fosforfjerning og kjemisk felling, viser prøveresultatene nedstrøms renseanlegget (N2 nedstrøms) en vesentlig reduksjon av fosfor og nitrogen sammenlignet med prøveresultatene før ombyggingen. Prøveresultatene etter ombyggingen viser videre at total tilstandsvurdering for N2 oppstrøms tilsvarer svært god tilstand, og at tilstanden N2 nedstrøms tilsvarer moderat.

I søknaden skriver søker at deres vurdering er at etter ombygging av anlegget, med biologisk-kjemisk rensing samt et stort etterpoleringstrinn før avrenning gjennom stedlige masser og videre til Nipetobekken, vil tilstanden i resipientområdet forbedre seg betraktelig i fremtiden. Her påpekes det også at resipientundersøkelsene til Asplan Viak viser at utslippet fra anlegget er betydelig redusert kun etter montering av kjemisk felling. Statsforvalteren mener det er avgjørende at Ble Fjellskog AS sin avløpsvirksomhet ikke medfører videre forringelse av myrområdene, men at tilstanden i disse forbedres. Vi har derfor satt krav om overvåking etter forurensningsforskriften og vannforskriften i tillatelsens punkt 8.2 og 8.3. Vi presiserer at myrområdene nedstrøms avløpsrenseanlegget må inngå i denne overvåkingen.

Nærmeste vannforekomst som er registrert i Vann-Nett er *Numedalslågen fra Lampeland til Pikerfoss bekkefelt* (Vann-Nett ID: 015-1004-R). Bekkefeltet er i Vann-Nett karakterisert som liten, kalkfattig og humøs. Vannforekomsten har god økologisk tilstand, mens den kjemiske tilstanden er udefinert. Vannforekomsten er noe påvirket av diffus avrenning fra spredt bebyggelse og skogbruk. Videre renner bekkefeltet ut i *Numedalslågen fra Fossan til Pikerfoss* (ID: 015-1299-R). Denne delen av Numedalslågen er karakterisert som en stor, kalkfattig, og klar elv. Vannforekomsten har moderat økologisk tilstand og udefinert kjemisk tilstand. Vannforekomsten er noe påvirket av diffus avrenning fra jordbruk og morfologiske endringer som følge av vannkraft. Ifølge søknaden vil trolig mesteparten av næringsstoffene i det rensede avløpsvannet være absorbert før det når Nipetobekken. Det er derfor lite sannsynlig at avløpsvannet vil inneholde forurensinger av miljømessig betydning for Nipetobekken eller Numedalslågen. I henhold til tillatelsens krav om overvåking av mulige miljøeffekter i berørte resipienter i punkt 8.2, samt overvåking av utslippets påvirkning på tilstanden i vannforekomstene jf. punkt 8.3, skal alle vannforekomster som kan påvirkes av utslippet overvåkes. Ble Fjellskog AS må derfor overvåke de berørte vannforekomstene for å dokumentere at utslippet ikke har negativ påvirkning på disse.

Utslipp til vann

Avløpsnett

Utslippene fra avløpsnett i Norge er til dels store og dårlig dokumentert. Dårlig avløpsnett og innlekking av fremmedvann anses i dag å utgjøre det største driftsproblemet ved norske avløpsanlegg. I gjennomsnitt utgjør fremmedvann ca. 40 % av tilførte avløpsmengder til norske avløpsrenseanlegg. Dette medfører både dårligere funksjon ved avløpsrenseanleggene og økte utslipp. En betydelig del av fremmedvannet er drikkevann som er lekket ut fra drikkevannsnettet. Tapet fra norske drikkevannsledninger er rundt 40 %, og er betydelig større enn i andre nordiske land. Dårlig avløpsnett fører også til at urensset avløpsvann lekker ut og forurenser drikkevann og miljøet.

Nye tillatelser til avløpssektoren legger i større grad enn tidligere vekt på, og krav til, avløpsnettets funksjon, vedlikehold og fornyelse. Kommuner og anleggseiere må etablere overvannsløsninger som er planlagt og dimensjonert for forventet framtidig økt nedbørintensitet, slik at ikke spillvannsnettet overbelastes av fremmedvann. Tillatelsen omfatter krav til transportsystemet for avløpsvann (deriblant avløpsnett og overløp) i tillegg til krav til avløpsrenseanlegget. Dette blir referert til som

det totale avløpssystemet. Det totale avløpssystemet i tillatelsen omfatter ikke annet enn det Ble Fjellskog AS selv drifter.

Ifølge opplysninger fra søknaden består avløpsnettets tilknyttet Ble Fjellskog AS sitt avløpsrensingsanlegg delvis av trykkledninger, men det meste er selvfølgelig ledninger av PVC. Det beskrives at det er usannsynlig at det er tap eller innlekkasje av fremmedvann på avløpsnettets, da dette er av nyere dato. Derfor mener søker at det ikke er behov for tiltak eller utbedringer de nærmeste årene. Det er i dag ingen kjente lekkasjer fra avløpsnettets, og alle ledninger er nedgravd og derfor heller ikke utsatt for klimaendringer i særlig grad, opplyses det i søknaden. Videre opplyser søker i e-post 19.02.2024 om at avløpsnettets er et separatnett. I Miljødirektoratets mal for utslippstillatelser på avløpssektoren er det lagt inn krav til at den ansvarlige skal lage en tiltaksplan for å redusere andelen fremmedvann som tilføres avløpsnettets, og at denne skal beskrive konkrete tiltak for trinnvis separering av avløpsnettets for overvann og sanitært avløpsvann. Siden Ble Fjellskog AS sitt avløpsnett kun består av separatnett har vi tatt ut vilkår tilknyttet trinnvis separering av avløpsnettets.

Statsforvalteren legger vekt på at det må sikres en forsvarlig fornying av avløpsnettets i Ble Fjellskog AS sin del av Søndre Blefjell tettbebyggelse. Avløpsnettets må driftes, vedlikeholdes og fornyes på en planmessig måte, slik at forventet funksjon og god teknisk tilstand opprettholdes på lang sikt. Dette mener vi gjøres best ved å basere tiltakene på forpliktende handlingsplaner nedfelt i saneringsplaner. På den måten vil tiltakene bli dimensjonert ut fra reelle behov og utfordringer, og i samsvar med forventet levetid på eksisterende avløpsinfrastruktur. Tiltakene skal være basert på miljørisikovurderingen Ble Fjellskog AS utarbeider for det totale avløpssystemet. For å redusere innlekkasje av fremmedvann, stiller Statsforvalteren krav om at Ble Fjellskog AS skal ha en plan for å redusere andelen fremmedvann som tilføres avløpsnettets, jf. punkt 3.1.3 i tillatelsen. Videre stiller vi krav om at bedriften skal ha en tiltaksplan for fornyelse av ledningsnettets. Utformingen av en slik tiltaksplan beskrives nærmere i tillatelsens punkt 3.1.2.

Statsforvalteren pleier å sette krav til at tap av avløpsvann fra avløpsnettets som følge av overløp og lekkasjer maksimalt skal være 5 % hvert år frem til en bestemt dato, og deretter maksimalt 3 %. Siden Ble Fjellskog AS sitt avløpsnett i dag ikke har kjente lekkasjer eller installerte regnvanns- og nødoverløp, har vi satt krav til at tap av avløpsvann maksimalt skal være 3 % hvert år fra dags dato, jf. punkt 3.1.5 i tillatelsen. Beregning av virkningsgraden på avløpsnettets skal gjøres ved å legge til grunn målte verdier for overløp eller beregnede verdier (med lav usikkerhet) for mindre omfattende overløpsutslipp. I tillegg skal andre ulike kildene til tap beregnes eller vurderes kvalitativt.

Av forurensningsforskriften § 14-5 siste ledd kreves det at den ansvarlige for avløpsanlegget skal ha oversikt over alle overløp på avløpsnettets. Oversikten skal også inkludere eventuelle lekkasjer av betydning. Ifølge tall fra egenkontrollrapporten for år 2022 ble det ikke sluppet ut urensset avløpsvann via avløpsnettets til Ble Fjellskog AS dette året, og det rapporteres om at det ikke er installerte nødoverløp eller regnvannsoverløp på avløpsnettets. Statsforvalteren har derfor ikke fastsatt krav til utslipp via overløp i tillatelsen. Vi forutsetter at Ble Fjellskog AS søker om en endring av tillatelsen etter forurensningsloven dersom det i fremtiden blir aktuelt å installere overløpspunkter på avløpsnettets.

Statsforvalteren forutsetter at det settes av tilstrekkelig med ressurser for å følge opp arbeidet med vedlikehold av avløpsnettets.

Vurdering av utslippsgrenser

I tillatelsen fra Flesberg kommune av 01.03.2007 er det satt krav om at Ble Fjellskog AS sitt avløpsrenseanlegg skal ha en årsmidlet renseeffekt på 90 % for fosfor og 90 % for BOF₅.

I tilbakemeldingen på egenkontrollrapporten for 2022 påpekte Statsforvalteren at vi ikke kunne vurdere overholdelse av rensekravene da prøvene som var tatt av avløpsvannet i rapporteringsåret ikke var mengdeproporsjonale, og at akkreditert prøvetaking iht. kravene i forurensingsforskriften kapittel 14 måtte komme på plass ved anlegget. Tall fra egenkontrollrapporten for 2022 indikerte at Ble Fjellskog avløpsrenseanlegg ikke klarte rensekravene for fosfor i tillatelsen, med en årsmidlet renseeffekt på 82,5 % for fosfor. Prøveresultatene indikerte at anlegget overholdt rensekravene for organisk stoff. Anlegget hadde en renseeffekt på 96,85 % for BOF₅ og 83,42 % for KOF_{CR}, men disse tallene er som nevnt basert på prøvetakingsmetoder som ikke er iht. kravene i forurensingsforskriften.

Ifølge egenkontrollrapporteringen hadde Ble Fjellskog avløpsrenseanlegg et utslipp av 9 kg fosfor (tot-P), 47 kg BOF₅ og 393 kg KOF_{CR} i 2022. Ifølge søknaden forventes det at utslippet om ti år ut fra selve renseanlegget og før infiltrasjonstrinnet vil være ca. 1,8 kg tot-P, 98,7 kg KOF_{CR} og 63 kg BOF₅ i maksuke, forutsatt en rensegrad på 90 % for fosfor og organisk stoff. Prognosene er basert på pe-belastning i maksuke ti år frem i tid. Pe-belastning i gjennomsnittsuke gir lavere utslippstall, 6,3 kg for BOF₅, 9,8 kg for KOF_{CR} og 0,18 kg for tot-P.

Basert på eksisterende kunnskap om resipientene samt fremlagt dokumentasjon fra søker om påvirkningen av det omsøkte utslippet, vurderer Statsforvalteren at de omsøkte rensekravene vil ivareta de berørte resipientene i tilstrekkelig grad. Vi setter derfor krav om 90 % rensing av fosfor (tot-P), 90 % rensing av BOF₅ eller maksimal utslippskonsentrasjon på 25 mg O₂/l, og 90 % rensing av KOF_{CR} eller maksimal utslippskonsentrasjon på 75 mg O₂/l, slik Ble Fjellskog AS har søkt om.

Statsforvalteren har som praksis å sette krav til maksimalt årlig utslipp av fosfor, BOF₅ og KOF_{CR} fra avløpsrenseanlegg. Dette er imidlertid utfordrende for renseanlegg som renser avløpsvann fra hytteområder. Dette skyldes både svært variabel tilførsel av avløpsvann, men også at faktisk belastning på renseanlegget de neste årene er avhengig av hastigheten på salg av hyttetomtene. Søker trekker frem at markedssituasjonen og usikker utvikling for hytteområdene gjør at å estimere tilførsel i pe (BOF₅) de neste årene, frem til oppnådd maksbelastning på 1 500 pe (BOF₅), blir basert på ren gjetning. Statsforvalteren har derfor vurdert at det er stor risiko for at eventuelle grenser for maksutslipp som fastsettes i tillatelsen, ikke vil bli riktige. Vi har derfor ikke satt maksutslippsgrenser i denne tillatelsen, men anser at vilkårene som er satt til renseeffekt vil være tilstrekkelige for å ivareta resipienten.

Når det gjelder bakterier, så er ikke dette en del av de styrende parametere etter vannforskriften. Utslipp av bakterier kan likevel bidra til forurensning av vassdrag og brukerkonflikter. I utslippstillatelsen fra Flesberg kommune er det ikke stilt krav til utslippet av bakterier. Ifølge søknaden fra Ble Fjellskog AS er det ingen kjente brukerinteresser knyttet til myrområdet nedstrøms utslippet eller Nipetobekken. Siden det ikke er kjente brukerinteresser knyttet til området, vurderer Statsforvalteren at det ikke er nødvendig å stille krav til utslipp av bakterier fra avløpsrenseanlegget. Vi stiller likevel krav om at det skal tas prøver av E. coli ved anlegget. Statsforvalteren satte først krav om at det skulle tas en øyeblikksprøve hver andre uke i perioden fra 1. mai til 31. oktober hvert år. Ved oversendelse av utkast til tillatelsens vilkår kommenterte søker i e-post datert 09.04.2024, at foreslått prøvetakingsfrekvens var veldig hyppig. På grunn av at bakterieprøver er ferskvare som må til laboratoriet raskt etter uttak, vanskeliggjør dette logistikken, spesielt med tanke på at avløpsanlegget ligger på fjellet. Vi har derfor endret kravet slik at det skal tas en øyeblikksprøve i

måneden i stedet for hver andre uke. Søker kommenterte også at det var lav tilførsel av avløpsvann om sommeren til avløpsrensaneanlegget. Vi presiserer derfor at dersom det er andre tider på året der maksuke forekommer, må Ble Fjellskog hensynte dette i sin miljørisikovurdering. Hensikten med vilkåret om prøvetaking av E. coli er å få mer kunnskap om hvordan utslippet fra renseanlegget påvirker nivåene av bakterier i resipienten.

Statsforvalteren vurderer at miljømålene og brukerinteressene til resipientene blir ivaretatt gjennom rensekravene som er stilt i tillatelsen. Dersom avløpsvannet renses i tråd med de krav som er satt, skal ikke avløpssystemet medføre fare for forringelse av resipientene eller vanskeliggjøre at miljømål oppnås.

Statsforvalteren informerer om at avløpsdirektivet er under revidering. Dette innebærer at det vil kunne komme endringer i forurensningsforskriften som er strengere enn tillatelsens krav. Det vil til enhver tid være det strengeste kravet som gjelder.

Vurdering av nitrogenrensing

I likhet med fosfor er nitrogen et viktig næringsstoff for alger. Tilgangen på nitrogen er en begrensende faktor for algeproduksjon i mange vannforekomster, og spesielt i marine vannforekomster. De siste årene har det vært et økende fokus på miljøtilstanden i Oslofjorden. I *Helthetlig tiltaksplan for en ren og Rik Oslofjord med et aktivt friluftsliv* trekkes det frem at tilstanden for livet i Oslofjorden er svært alvorlig, og at påvirkningene på fjorden er langt større enn det økologien kan tåle. Påvirkningsbildet er sammensatt, men utslipp fra kommunalt avløp og avløp i spredt bebyggelse pekes på som to av de største påvirkningene. Oslofjorden har i dag store eutrofi-problemer. En rapport fra NIVA og Havforskningsinstituttet, *Utredning av behovet for å redusere tilførslene av nitrogen til Ytre Oslofjord*, viser at det slippes ut for mye nitrogen til Oslofjorden. Rapporten konkluderer med at det er behov for å redusere tilførsler av nitrogen fra avløpssektoren, som innebærer å innføre nitrogenrensning ved avløpsrensaneanlegg som har utslipp til fjorden. Ble Fjellskog avløpsrensaneanlegg har utslipp til Oslofjordens nedbørsfelt. Som følge av dette vil utslipp av nitrogeninnholdig avløpsvann fra Ble Fjellskog AS sitt avløpsrensaneanlegg, kunne påvirke Oslofjorden.

Den 13.05.2022 mottok Statsforvalteren brev fra Miljødirektoratet med nye føringer knyttet til innføring av nitrogenrensing ved avløpsanlegg som har utslipp til Oslofjorden. I brevet skriver Miljødirektoratet at alle kommuner og IKS som tilhører en omfattende tettbebyggelse innenfor Oslofjordens nedbørsfelt, må forvente at det vil komme krav om nitrogenrensing ved utslipp av kommunalt avløpsvann. Med omfattende tettbebyggelse menes tettbebyggelser med potensiell utslippsstørrelse større enn 10 000 pe BOF₅. Imidlertid påpekes det at tilstanden i fjorden er så alvorlig at det er behov for reduksjon i alle tilførsler til Oslofjorden som kan føre til eutrofi. Videre påpekes det at fosfor- og nitrogenrensing i praksis vil være en forutsetning for at industribedrifter som har prosessavløpsvann med høyt innhold av organisk materiale og næringsalter, kan ha påslipp til kommunale avløpsrensaneanlegg eller IKS. Miljødirektoratet oppfordrer til samarbeid på tvers av kommuner og mellom kommuner og industribedrifter, om å etablere bærekraftige renseløsninger i deres region.

Forurensningsloven § 11 angir at forurensningsmyndigheten, ved avgjørelsen av om tillatelse skal gis eller ikke og ved fastsettelse av vilkår, skal legge vekt på de forurensningsmessige ulempene tiltaket vil medføre sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre. Dette gir uttrykk for en skjønnsutøvelse som er tillagt forurensningsmyndigheten. Det skal legges stor vekt på forurensningsmessige hensyn, men også andre hensyn skal være av betydning, deriblant økonomi. Innføring av nitrogenrensing er et kostbart tiltak, og vil medføre vesentlig økte kostnader i form høyere vann- og avløpsgebyrer for abonnentene til Ble Fjellskog AS.

Videre ligger Søndre Blefjell tettbebyggelse sin samlede utslippsstørrelse godt under grensen på 10 000 pe BOF₅, og er dermed ikke å anse som en omfattende tettbebyggelse. Det omsøkte utslippet fra tettbebyggelsen er av en mindre størrelse, og mengden nitrogen som tilføres Nipetobekken og resipienter nedstrøms, vil være begrenset. På bakgrunn av dette vurderer Statsforvalteren at det ikke er forholdsmessig sett fra et kost/nytte-perspektiv, å kreve at avløpsvannet fra tettbebyggelsen skal renses for nitrogen. Det blir derfor ikke stilt krav om nitrogenrensing i del av Søndre Blefjell tettbebyggelse i dette vedtaket. Vi stiller likevel krav om at Ble Fjellskog AS skal ta prøver av nitrogen ved sitt avløpsrenseanlegg, for å overvåke nitrogenutslippene sine. Dette vil bidra til å gi et bedre kunnskapsgrunnlag for å kunne vurdere behovet for nitrogenrensing i fremtiden.

Prøvetaking

I henhold til forurensningsforskriften § 14-11 skal det tas representative prøver av avløpsvannet. For å fange opp variasjonen i utslippene fra avløpsrenseanlegget, deriblant utslippet i maksuke og overløp, er det viktig å ta nok prøver. Ble Fjellskog avløpsrenseanlegg er av en slik størrelse at det jf. forurensningsforskriften § 14-11 skal tas minimum 12 prøver av avløpsvannet. Vi setter derfor krav til 12 prøver i året. For KOF_{CR} og BOF₅ skal det tas døgnblandprøver, da dette er krav i forurensningsforskriften § 14-11. For tot-P og tot-N kan det velges om det skal tas ukeblandprøver eller døgnblandprøver.

Vi viser også til prøvetakingskravet for bakterier (E. coli) beskrevet i forrige avsnitt.

Ble Fjellskog AS oppgir at dere er i prosess med å få på plass akkreditert prøvetaking ved avløpsrenseanlegget. Vi understreker at det i tillatelsen fra Statsforvalteren forutsettes at det tas akkrediterte prøver av avløpsvannet.

Overvåking

Statsforvalteren har satt vilkår til resipientovervåking i tillatelsens punkt 8. Ble Fjellskog AS skal overvåke etter forurensningsforskriften og etter vannforskriften. Overvåking etter forurensningsforskriften skal skje i nærheten av utslippspunktene og dokumentere effekten av utslipp av avløpsvann. Overvåking etter vannforskriften skal skje lengre unna utslippspunktene og dokumentere tilstanden i resipienten etter samlet belastning.

Ble Fjellskog AS må utarbeide et program for overvåking som er i tråd med kravene i denne tillatelsen. Dersom Ble Fjellskog AS allerede har et overvåkingsprogram som er i tråd med kravene tillatelsen, kan dette brukes.

Avløpsslam

Avløpsslam (råslam) er å betrakte som en overflødig fraksjon oppstått ved rensing av kommunalt avløpsvann, og anses derfor som et avfall i henhold til forurensningsloven § 27. Dette innebærer at avløpsslam skal håndteres i tråd med avfallsregelverket.

Ble Fjellskog avløpsrenseanlegg har ikke eget mottak for eksternt slam. Slam produsert på renseanlegget blir tømt av serviceansvarlig på renseanlegget. Renseanlegget har ikke separat behandlingsprosess for slam, kun sedimentering i slamavskillere og litt fortykning i eget slamlager.

Det er ikke tillatt med mottak eller behandling av septikslam eller avløpsslam ved Ble Fjellskog avløpsrenseanlegg. Ble Fjellskog AS er ansvarlige for å sikre at avløpsslammet blir håndtert i tråd

med avfallsregelverket og de krav som følger av forurensningsloven § 32, herunder at slammet leveres til et godkjent behandlingsanlegg med tillatelse etter forurensningsloven.

Utslipp til luft

I tillegg til å regulere utslipp til vann, regulerer tillatelsen fra Statsforvalteren også utslipp til luft. Dette inkluderer blant annet utslipp av lukt, støy og klimagasser. I søknaden opplyses det om at anlegget må betraktes som luktfritt, bortsett fra ved større driftsforstyrrelser hvor det kan oppstå noe lukt. Det er ingen sjenerende utslipp av klimagasser fra avløpsanlegget, og heller ikke sjenerende støy fra anlegget.

Lukt kan medføre ulemper for nærmiljøet. Virksomheten skal ikke medføre luktulemper av betydning for naboer. Hvis Ble Fjellskog AS har punktkilder av lukt i nærheten av boliger mv. så skal det gjøres luktberegninger iht. Norsk Standard NS-EN 13725. Vi viser til veileder *Regulering av luktutslipp i tillatelser etter forurensningsloven (TA309- 2013)*. Vi har satt luktimmisjonskrav til lukt fra punktkilder i tillatelsens punkt 4.2. Siden Ble Fjellskog AS har opplyst om at renseanlegget må oppfattes som luktfritt, har vi satt krav til at utslipp av lukt ikke skal overstige 1 ouE/m^3 som maksimal månedlig 99 prosent timefraktal. Vi har også satt krav til at bedriften skal ha et system for registrering og oppfølging av eventuelle klager og avvik på lukt.

Også utslipp av støy kan medføre ulemper for nærmiljøet. Vi har derfor satt vilkår til støy i tillatelsens punkt 5 i tråd med dagens praksis for avløpstillatelser, basert på *Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (T-1442/2021)*. Videre er det stilt krav om at utslipp av klimagasser fra drift av det totale avløpssystemet skal holdes på et så lavt nivå som mulig. Ble Fjellskog AS skal årlig utarbeide et klimagassregnskap for det totale avløpssystemet sitt, for å få oversikt over utslippene sine.

Kjemikalier

Det oppgis i søknaden at det benyttes Ecoflock 90 som fellingskjemikalie ved avløpsrensseanlegget. Ved lagring av kjemikalier må Ble Fjellskog AS ta hensyn til kravene som følger av forurensningsforskriften kapittel 18, *Tanklagring av farlige kjemikalier og farlig avfall*. Det skal utvises aktsomhet ved bruk av kjemikalier, og Ble Fjellskog AS er ansvarlig etter *Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester* (produktkontrollloven) å vurdere om det finnes alternativ som medfører mindre risiko for helseskade eller miljøforstyrrelse. Bruken og utslipp av kjemikalier må inngå i miljørisikoanalysen.

Forurenset grunn

Avløpssystemet til Ble Fjellskog AS skal ikke medføre utslipp til grunn eller grunnvann som kan medføre skader eller ulemper for miljøet. Ble Fjellskog AS plikter å gjennomføre forebyggende tiltak som skal hindre utslipp til grunn og grunnvann.

Rapportering

Ble Fjellskog AS plikter å ha kontroll på sitt utslipp, og skal rapportere årlig til Statsforvalteren som forurensningsmyndighet. Kravet om rapportering følger av tillatelsens punkt 11. I tillegg til egenkontrollrapportering via Altinn skal Ble Fjellskog AS også rapportere i skjema for årsrapport. Skjema for årsrapport finnes på Statsforvalteren sine hjemmesider (se henvisning i tillatelsen). Årsrapport skal sendes inn som vedlegg til egenkontrollrapportering via Altinn.

Statsforvalteren vil følge opp overholdelse av krav satt i tillatelsen, samt øvrig forurensningsregelverk, gjennom tilbakemelding på egenkontrollrapport, årsrapport og tilsyn.

Planmessige forhold

Området der Ble Fjellskog avløpsrenseanlegg ligger, er omfattet av reguleringsplan *Detaljregulering Nipeto Gampeflå - Blefjell (Plan-ID: 2008001)*, første gang vedtatt 14.02.2008.

En mindre endring av reguleringsplanen ble vedtatt av Flesberg kommune 27.02.2024. Endringen innebar en utvidelse av arealformålet «vann- og avløpsanlegg», basert på nødvendig areal for utvidelse av renseanlegget til Ble Fjellskog AS. Flesberg kommune bekrefter i e-post datert 19.03.2024 at tiltaket nå er i tråd med den endelige reguleringen etter plan- og bygningsloven for området.

Statsforvalteren gjør oppmerksom på at denne tillatelsen bare er gyldig dersom virksomheten er i tråd med gjeldende plan for området.

Samfunnsmessige hensyn

Avløpsanlegg er kritisk infrastruktur, og leverer tjenester for å rense avløpsvann fra Norges befolkning. Denne infrastrukturen er avgjørende for å rense avløpsvannet og dermed unngå å forringe vannkvaliteten i vannforekomstene ytterligere.

Statsforvalteren vurderer at håndtering av avløpsvann i et kontrollert avløpssystem regulert til formålet er i tråd med regelverket, og at dette hensynet må tillegges stor vekt i vurderingen om tillatelse skal gis. Med de fastsatte vilkår i tillatelsen vil ikke utslipp av avløpsvann fra del av Søndre Blefjell tettbebyggelse medføre en forringelse av tilstanden i vannforekomstene, eller vanskeliggjøre oppnåelse av miljømål som er satt for resipientene.

Konklusjon

Vi har vurdert søknaden og kommet frem til at samfunnsnyttens virksomheten utgjør overstiger de forurensningsmessige ulempene knyttet til virksomheten. Det forutsettes at virksomheten drives i samsvar med vilkårene som følger av tillatelsen og forurensningsregelverket.

Vi har vurdert at Ble Fjellskog AS sin drift på avløpssektoren, med de vilkårene som er gitt i denne tillatelsen, ikke vil komme i konflikt med naturmangfoldet eller medføre forringelse av tilstanden i vannforekomstene, eller vanskeliggjøre oppnåelse av miljømål etter vannforskriften.

Statsforvalteren gir Ble Fjellskog AS tillatelse til utslipp av kommunalt avløpsvann fra del av Søndre Blefjell tettbebyggelse på særskilte vilkår.

Frister

Tabellen nedenfor gir oversikt over frister for gjennomføring av tiltak som tillatelsen krever. Tabellen viser til vilkårpunkter i tillatelsen.

Referanse til vilkårpunkter	Tiltakstyper	Frister
2.6 Internkontroll	Gjennomgang og oppdatering av internkontrollen	Årlig
2.6.1 Miljørisikovurdering	Gjennomgang og oppdatering av miljørisikovurdering	Årlig

2.7 Krav til langsiktig planlegging	Vurdering av hvordan kravene i tillatelsen og i forurensningsforskriften kap. 14 er fulgt opp, vurdere behov for nye tiltak og endringer i prioriteringene	1. mars hvert år
3.1.2 og 3.1.3 Tiltaksplaner	Gjennomgang og oppdatering av tiltaksplaner	Årlig
3.1.3 Gjennomføre planlagte tiltak	Gjennomføre planlagte tiltak for å redusere innlekking av fremmedvann	Kontinuerlig
3.1.5 Krav til virkningsgrad for avløpsnett	Gjennomføre planlagte tiltak for å redusere utlekking Dokumentere avløpsnettets virkningsgrad Utslipp på grunn av feil på avløpsnett, stans i pumpestasjoner og liknende skal ikke redusere virkningsgraden i avløpsnett med mer enn 3%	Kontinuerlig 1. mars hvert år Fra og med dags dato
3.2.3 Grenseverdier for utslipp	Krav til utslipp og prøvetaking	Løpende oppfølging
Overholdelse av nye rensekrav for fosfor (tot-P)	Minst 90 % reduksjon målt som årlig middelerdi	Fra og med dags dato
Overholdelse av nye rensekrav for BOF ₅	Minst 90 % eller at utslippskonsentrasjon ikke overstiger 25 mg O ₂ /l ved utslipp	Fra og med dags dato
Overholdelse av nye rensekrav for KOF _{CR}	Minst 90 % eller at utslippskonsentrasjon ikke overstiger 75 mg O ₂ /l ved utslipp	Fra og med dags dato
Overvåking av nitrogenutslipp	Prøvetaking av nitrogen	Fra og med dags dato
Overvåkingskrav for E. coli	Fra 1. mai til 31. oktober hvert år skal det tas en øyeblikksprøve en gang i måneden	Fra og med dags dato

Overholdelse av krav til antall prøver for BOF_5 , KOF_{CR} , total fosfor (tot-P) og totalnitrogen (tot-N)	12 døgnblandprøver for BOF_5 og KOF_{CR} , og 12 ukeblandprøver eller døgnblandprøver for tot-P og tot-N	Fra og med dags dato
3.2.5 Påslipp	Krav til vurdering av påslipp i miljørisikovurderingen	Løpende oppfølging
7. Etablering av beredskap	Krav til oppdatert beredskapsplan	Løpende oppfølging
8. Resipientundersøkelse og overvåking	Krav til årlig program for overvåking	1. mars året etter undersøkelse
11. Rapportering	Rapportere avløpsdata via Altinn og rapportering til Statsforvalteren (årsrapport)	1. mars hvert år

Vedtak om tillatelse

Statsforvalteren i Oslo og Viken gir Ble Fjellskog AS tillatelse til utslipp av kommunalt avløpsvann fra del av Søndre Blefjell tettbebyggelse i Flesberg kommune. Tillatelsen inkluderer vilkår for drift av det totale avløpssystemet i tettbebyggelsen.

Tillatelsen med vilkår følger vedlagt dette brevet. Tillatelsen er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 11 og forurensningsforskriften kapittel 14 *Krav til utslipp av kommunalt avløpsvann fra større tettbebyggelse § 14-4*. Det er satt vilkår til tillatelsen med hjemmel i forurensningsloven § 16.

Tillatelsen gjelder fra dags dato og erstatter tillatelsen gitt av Flesberg kommune den 01.03.2007 i sin helhet.

Det kan foretas endringer i denne tillatelsen i medhold av forurensningsloven § 18. Endringene skal være basert på skriftlig saksbehandling og forsvarlig utredning av saken. En eventuell endringssøknad må derfor foreligge i god tid før endring ønskes gjennomført.

At forurensningen er tillatt, utelukker ikke erstatningsansvar for skade og ulempe eller tap forårsaket av forurensningen, jf. forurensningsloven § 56.

Brudd på tillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79.

Vedtak om gebyr

Vi viser til varsel om gebyr datert 23.06.2023. Vi varslet sats 4 som i 2023 utgjorde kr 112 300,- for behandling av søknaden.

Statsforvalteren vedtar at forurensningsforskriftens § 39-4 sats 4 kommer til anvendelse i denne saken. Ble Fjellskog AS skal derfor betale kr 116 800,- (2024-sats) for Statsforvalterens arbeid med tillatelsen. Da hoveddelen av arbeidet med tillatelsen er utført i 2024, vedtas gebyrsatser som er gjeldende for 2024. Hjemmel for vedtaket er forurensningsforskriften § 39-3, jf. § 39-4.

Ressursbruk knyttet til saksbehandlingen er lagt til grunn ved fastsettelse av gebyrsats. Herunder hører gjennomgang av søknaden, møter og korrespondanse med søker, høring av saken samt endelig ferdigstilling av tillatelsen. Innsats fra andre fagpersoner hos Statsforvalteren inngår også.

Miljødirektoratet vil ettersende faktura.

Klageadgang

Vedtakene om tillatelse og gebyr kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra underretning om vedtak er kommet fram, eller fra vedkommende fikk eller burde skaffet seg kjennskap til vedtaket.

En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til Statsforvalteren.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket utsettes. Statsforvalteren eller Miljødirektoratet kan etter anmodning eller av eget tiltak beslutte at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Avgjørelsen av spørsmålet om gjennomføring kan ikke påklages. Ved klage på valg av gebyrsats skal tilsendt faktura betales til fristen. Miljødirektoratet vil refundere eventuelt overskytende beløp dersom klagen imøtekommes.

Med hilsen

Hilde Sundt Skålevåg
seksjonssjef
Klima- og miljøvern avdelingen

Mabel Katrine Trovum
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 Vedtak om tillatelse etter forurensningsloven for Ble Fjellskog AS til utslipp av kommunalt avløpsvann fra Søndre Blefjell tettbebyggelse i Flesberg kommune

Kopi til:

Ipec Miljø AS v/ Per Olav Kvitli
FLESBERG KOMMUNE
NIPETO VANN- OG
AVLØPSELSESKAP AS
RAVA BLE SA
VÆRÅS HYTTETUN

Lampelandhagan 7
Tonvegen 79

3623 LAMPELAND
3622 SVENE

Postboks 3, Fritzøe Brygge
c/o Einar S. Amundsen Johan
Halvorsens vei 22

3285 LARVIK
3011 DRAMMEN

ØYSTEIN GJELLERUD
BLE EIENDOM BIO AS

Vestsida 1101
v/ Rom Konsult Norge AS
Statsminister Torps vei 30

3623 LAMPELAND
1738 BORGENHAUGEN

SØLVSETER HYTTEFORENING	V//Anne-Kristin Hansen Falkeveien 18	3475	SÆTRE
BLEFJELL VANN OG AVLØPSSKAP AS	Postboks 43	3621	LAMPELAND
SJUVASSLIA VELFORENING	c/o Heidi Anita Olsen Lybekkveien 30	0770	OSLO
NORGES VASSDRAGS- OG ENERGIDIREKTORAT (NVE)	Postboks 5091 Majorstua	0301	OSLO
MATTILSYNET	Felles postmottak Postboks 383	2381	BRUMUNDDAL
BUSKERUD FYLKESKOMMUNE	Hauges gate 89	3019	DRAMMEN
SØNDRE BLEFJELL VEL	c/o Jan Sølve Borlaug Sigurd Hoels vei 57	0655	OSLO
GVELVEN HYTTEFORENING	c/o Inger Amine Opsal Morskogveien 14	3482	TOFTE
FORUM FOR NATUR OG FRILUFTSLIV (FNF)	Nedre Slottsgate 25	0157	OSLO
KONGSBERG KOMMUNE	Postboks 115	3602	KONGSBERG
ROLLAG KOMMUNE	Vrågåvegen 10	3626	ROLLAG
BLEFJELL LØYPEFORENING	c/o Åge Arnesen Gråtenveien 6B	3235	SANDEFJORD
Asbjørn Løvstad	Tonvegen 87	3622	SVENE
Eva Kristin Aarbakk Eri	Vestsida 199	3622	Svene
Sigurd Eri	Vestsida 199	3622	SVENE
Terje Sandbæk	Sandbakk 5	3622	SVENE
Nils Olav Tveiten	Gårdåsvegen 193	3623	LAMPELAND
Anne Kjersti Løvstad	Tonvegen 79	3622	Svene

Statsforvalteren i Oslo og Viken

Tillatelse etter forurensningsloven for Ble Fjellskog AS til utslipp av kommunalt avløpsvann fra del av Søndre Blefjell tettbebyggelse

Tillatelsen er gitt i medhold av forurensningsloven § 11 jf. forurensningsforskriften § 14-4.

Vilkårene er satt i medhold av forurensningsloven § 16, § 22 og § 40.

Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger fra uttrekk av Vann-Nett og Naturbase datert 19.01.2024, opplysninger fremkommet i søknad av 21.08.2023, og andre opplysninger fremkommet under behandlingen av søknaden.

Dette tillatelsesdokumentet erstatter tidligere tillatelsesdokumenter gitt av Flesberg kommune.

Informasjon fra enhetsregisteret:

Navn på ansvarlig enhet: BLE FJELLSKOG AS
Organisasjonsnummer: 988 994 928
Postadresse: c/o Roger Rustand, 3623 LAMPELAND

Informasjon om virksomheten fra Statsforvalterens database:

Tettbebyggelse: del av Søndre Blefjell tettbebyggelse	
Anleggsnavn: Ble Fjellskog avløpsrensaneanlegg	
Anleggsnr. og anleggsaktivitet: 3334.0032.01- Privat avløpsanlegg	
Kommune: Flesberg	Fylke: Buskerud
Lokalisering (UTM): sone 32, øst: 526508 nord: 6625798	
Lokalisering, adresse og gbnr.: Dyrebu Fjellgrend 86, 3622 Svene, gbnr. 142/2	
Næringskode og bransje: 68.209 - Utleie av egen eller leid fast eiendom ellers	
Hovedkategori IED*: -	
IED-kode: ikke omfattet	

* IED (industriutslippsdirektivet) er gjennomført i norsk rett ved forurensningsforskriften av 1. juni 2004 nr. 931, kap. 36.

Tillatelsesnummer: 2024.0323.T	Arkivreferanse: 2022/10821	
Tillatelse første gang gitt: 18.04.2024	Tillatelse sist revidert i medhold av fl § 18 tredje ledd:	Tillatelse sist endret:
Hilde Sundt Skålevåg seksjonssjef	Mabel Katrine Trovum seniorrådgiver	

Tillatelsen er godkjent elektronisk og har derfor ingen underskrift

Endringslogg

Endringsnummer	Endringer av	saksbeh. og saksnr.	Beskrivelse av endring
00		Mabel Katrine Trovum, 2022/10821	Tillatelse gitt 18.04.2024 (tillatelsesnr. 2024.0323.T). Tillatelsen erstatter tidligere tillatelse gitt av Flesberg kommune.

Innhold

1	Tillatelsens rammer.....	5
1.1	Tillatelsen omfatter	5
2	Generelle vilkår	6
2.1	Utslippsbegrensninger.....	6
2.2	Plikt til å overholde grenseverdier	6
2.3	Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig	6
2.4	Plikt til forebyggende vedlikehold	7
2.5	Tiltaksplikt ved økt forurensningsfare	7
2.6	Plikt til internkontroll	7
2.6.1	Krav om miljørisikovurdering.....	7
2.7	Krav til langsiktig planlegging.....	8
2.8	Plikt til å ha oversikt over og kunnskap om tilstand og påvirkning.....	8
2.9	Ombygging og overføring av avløpsvann til andre anlegg.....	9
3	Utslipp til vann	9
3.1	Krav til avløpsnett	9
3.1.1	Generelt	9
3.1.2	Krav om tiltaksplan for fornyelse av avløpsnett	9
3.1.3	Krav til kontroll med overvann og annet fremmedvann tilført avløpsnett	9
3.1.4	Krav til utslipp via overløp	10
3.1.5	Krav til virkningsgrad for avløpsnett	10
3.2	Krav til rensing av avløpsvann	10
3.2.1	Generelt	10
3.2.2	Oversikt over avløpsrenseanlegg	10
3.2.3	Rensekrav og dokumentasjonskrav for Ble Fjellskog avløpsrenseanlegg	11
3.2.4	Utslippspunkt for avløpsrenseanlegg og overløp.....	12
3.2.5	Påslipp.....	12
4	Utslipp til luft.....	13
4.1	Generelt.....	13
4.2	Lukt fra punktkilder.....	13
4.3	Klimagassregnskap og utslipp av klimagasser	13
5	Støy	13
6	Avfall og avløpsslam.....	14
6.1	Generelle krav til avfall	14
6.2	Håndtering av avløpsslam.....	14
7	Akutt forurensning – forebyggende tiltak, varsling og beredskap	15

7.1	Forebyggende tiltak	15
7.2	Beredskapsanalyse	15
7.3	Beredskapsplan	15
7.4	Beredskapsetablering	15
7.5	Øving av beredskap	15
7.6	Varsling av akutt forurensning	16
8	Utslippskontroll, resipientundersøkelser og overvåkning	16
8.1	Krav om måleprogram.....	16
8.2	Overvåking etter forurensningsforskriften	17
8.3	Overvåking etter vannforskriften	17
8.4	Rapportering av overvåkingsresultater	18
8.5	Registrering i Vannmiljø.....	18
9	Energi	18
9.1	Energistyringssystem	18
9.2	Utnyttelse av overskuddsenergi	18
10	Substitusjon av kjemikalier og råstoffer	19
11	Krav til rapportering.....	19
11.1	Årlig egenkontrollrapportering.....	19
11.2	Årsrapport.....	19
12	Nedleggelse, ombygging og overføring av avløpsvann til andre anlegg	20
13	Tilsyn	21
	Vedlegg 1: Oversikt over utvalgte, sentrale begreper benyttet i tillatelsen.....	22

1 Tillatelsens rammer

1.1 Tillatelsen omfatter

Tillatelsen gjelder all transport, behandling og utslipp av avløpsvann fra del av Søndre Blefjell tettbebyggelse. Tillatelsen omfatter utslipp fra samlet tilført avløpsmengde tilsvarende **inntil 1 500 BOF₅ personekvivalenter (pe)** fra del av Søndre Blefjell tettbebyggelse i maksuke.

Det samlede utslippet omfatter disse avløpsrenseanleggene:

- Ble Fjellskog avløpsrenseanlegg, 1 500 pe (BOF₅)

Alle tettbebyggelser som er tilknyttet samme avløpsrenseanlegg, også tettbebyggelser i andre kommuner, regnes som én tettbebyggelse i henhold til forurensningsforskriften kapittel 11, § 11-3 bokstav k, andre ledd.

Ble Fjellskog AS skal til enhver tid ha oppdatert dokumentasjon på deres del av tettbebyggelsens utbredelse (areal) og utslippsstørrelse i BOF₅ pe (beregnet etter NS 9426¹). Ved utbygging av infrastruktur eller vesentlig utvidelse av virksomhet som medfører økte utslipp fra Ble Fjellskog AS sin del av tettbebyggelsen, skal tettbebyggelsens geografiske utbredelse og utslippsstørrelse oppdateres.

Ble Fjellskog AS plikter å sørge for at det er samsvar mellom renskapasitet og størrelsen på potensielt utslipp (BOF₅ pe) av avløpsvann i maksuke fra deres del av tettbebyggelsen før slike endringer som nevnt over realiseres. Det er ikke tillatt å overskride det faktiske utslippet i BOF₅ pe utover tillatelsens ramme. Ved langvarige overskridelser plikter Ble Fjellskog AS å utarbeide en tiltaksplan for å redusere konsekvensene av dette på kort og lang sikt. Ved permanente utvidelser, må Ble Fjellskog AS søke Statsforvalteren om en endring av tillatelsen.

Kravene i denne tillatelsen tar utgangspunkt i Ble Fjellskog AS sitt beregnede, potensielle utslipp etter NS 9426, og basert på kunnskap om antallet fastboende og ikke-fastboende personer, industri med påslipp til avløpsnett og eventuelle andre kilder som vil påvirke mengden og sammensetningen av kommunalt avløpsvann som oppstår.

Tabell 1.1.1 Beregningene gjengis her for å unngå tvil om hvilke utslippsforhold som lå til grunn da tillatelsen ble gitt:

Kilde	Beregnet BOF ₅ (pe) i 2021	Beregnet BOF ₅ (pe) i 2040
Fast bosatte	0	0
Virksomhet/arbeidsplass	5	10
Hytteområder	350	1 500
Påslipp industri	0	0

¹ Med bedriftens beregnede potensielle utslipp, menes den maksimale, gjennomsnittlige ukesebelastning i BOF₅ (pe) til det avløpssystemet som reguleres i denne tillatelsen, og som oppstår i den uka i året med forventet høyest belastning. Beregningene skal være representative for situasjonen på søknadstidspunktet og 10 år fram i tid.

Fra andre kommuner	0	0
Septikslam mottak	0	0
SUM	355	1 510
Angi ukenr. for uke valgt som uke med maksimal utslipp som er lagt til grunn i beregningene i tabell 1.1.1	Påskeuken	

Samarbeid mellom kommuner eller selskaper innenfor samme tettbebyggelse om håndtering av avløpsvann forutsettes formalisert gjennom privatrettslige avtaler.

Denne tillatelsen omfatter de avløpsrensaneanlegg som framgår av punkt 3.2.2 og utslippspunkter slik de er opplistet i punkt 3.2.4. Tillatelsen omfatter ikke mottak eller behandling av septikslam eller avløpsslam ved Ble Fjellskog AS sitt avløpsrensaneanlegg (se definisjonen av septikslam og avløpsslam i *vedlegg 1*).

Avløpsdirektivet er under revidering og kan føre til endringer i forurensningsforskriften. Det vil til enhver tid være det strengeste kravet som gjelder.

Kravene til overvåking i denne tillatelsen er tilpasset behovet for samordnet overvåking etter vannforskriften.

2 Generelle vilkår

2.1 Utslippsbegrensninger

De utslippskomponenter fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning for organisk belastning og eutrofisituasjonen i resipienten er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i denne tillatelsens punkt 3 til 5. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er også omfattet av tillatelsen så langt opplysninger om slike utslipp er fremkommet i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet.

2.2 Plikt til å overholde grenseverdier

Alle grenseverdier skal overholdes innenfor de fastsatte midlingstider jf. vilkår 3.2.3 og innenfor de rammer som følger av forurensningsforskriftens § 14-13. Variasjoner i utslippene innenfor de fastsatte midlingstidene skal ikke avvike fra hva som følger av normal drift i en slik grad at de kan føre til økt skade eller ulempe for miljøet.

2.3 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig

All forurensning fra det totale avløpssystemet, herunder utslipp til luft og vann, samt støy og avfall er isolert sett uønsket. Selv om utslippene holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter bedriften å redusere utslipp så langt det er mulig uten urimelige kostnader.

Det totale avløpssystemet skal drives, vedlikeholdes og fornyes i et langsiktig perspektiv, slik at forventet funksjon og ytelse opprettholdes og er stabil til tross for variasjoner i belastning og klimaforhold.

2.4 Plikt til forebyggende vedlikehold

For å holde de ordinære utslippene på et lavest mulig nivå og for å unngå utilsiktede utslipp, skal bedriften sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha utslippsmessig betydning. Systemer og rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal være dokumentert.

2.5 Tiltakspunkt ved økt forurensningsfare

Dersom det som følge av unormale driftsforhold eller av andre grunner oppstår fare for økt forurensning, plikter bedriften å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren.

Bedriften skal så snart som mulig informere Statsforvalteren i Oslo og Viken om unormale forhold som har eller kan få forurensningsmessig betydning. Med forurensningsmessig betydning menes unormale tilførsler av forurensninger til avløpsrenseanlegget som kan få konsekvenser for overholdelse av utslippskrav eller slamhåndtering. Akutt forurensning skal i tillegg varsles, jf. krav fastsatt i punkt 7 i denne tillatelsen.

2.6 Plikt til internkontroll

Bedriften plikter å etablere internkontroll for sin avløpsvirksomhet i henhold til gjeldende forskrift om dette². Internkontrollen skal sikre og dokumentere at virksomheten overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven³ og relevante forskrifter til disse lovene, der særlig forurensningsforskriften kap. 11 og 14 legger rammer for bedriftens avløpsvirksomhet. Bedriften plikter å holde internkontrollen oppdatert.

Bedriften plikter til enhver tid å ha oversikt over alle forhold som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold. Punkt 2.6.1 beskriver konkrete krav til innholdet i en miljørisikovurdering, både med hensyn til *akutt* forurensning og risiko for annen ulovlig forurensning.

2.6.1 Krav om miljørisikovurdering

Bedriften skal ha en oppdatert skriftlig, klimatilpasset miljørisikovurdering av det totale avløpssystemet som denne tillatelsen omfatter. Dette innebærer en risikovurdering av forhold knyttet til avløpssystemet som kan forårsake utilsiktede forurensningsutslipp/farer for forurensning.

Denne miljørisikovurderingen skal som et minimum legge vekt på:

- Påslipp fra virksomheter
- Kritiske punkter på avløpsnett

² Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) av 06.12.1996, nr. 1127

³ L11.06.1976 nr. 79 Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven)

- Kritiske punkter på avløpsrensaneanlegg
- Utslipp til sårbar resipient
- Utslipp av farlige stoffer
- Områder med mulige brukerkonflikter
- Hvordan det totale avløpssystemet blir påvirket av klimaendringer
- Angi risiko og risikoreduserende tiltak i prioritert rekkefølge
- Vannforskriftens § 4 og mål om god kjemisk og økologisk tilstand i vannforekomstene

På grunnlag av utførte risikoanalyser og fastsatte akseptable risikonivåer for skadelige hendelser som følge av utslipp, må det planlegges og gjennomføres tiltak for å overholde akseptabelt risikonivå. Både konsekvensreduserende og sannsynlighetsreduserende tiltak skal vurderes. Hvert tiltak skal være knyttet til en ansvarlig person/stilling, og tiltaket skal ha en frist for gjennomføring. Dette skal dokumenteres skriftlig i en tiltaksplan som inngår i virksomhetens internkontrollsystem.

Miljøriskovurderingen og tilhørende tiltaksplan skal evalueres minst én gang per år og skal oppdateres etter hvert som tiltak er gjennomført og kunnskapsgrunnlaget endrer seg. Evalueringen skal dokumenteres skriftlig. Det skal foreligge en skriftlig rutine for gjennomføring av miljøriskovurderinger, herunder kriterier for oppdatering.

2.7 Krav til langsiktig planlegging

Bedriften skal sørge for å sette av tilstrekkelig med ressurser, både økonomiske og personressurser, for gjennomføring av planlagte tiltak som kreves for å følge opp kravene i denne tillatelsen over tid. Hvordan bedriften skal løse dette i praksis, skal dokumenteres overfor Statsforvalteren i Oslo og Viken på forespørsel.

Bedriften skal på bakgrunn av en årlig vurdering av hvordan kravene i denne tillatelsen og i forurensningsforskriften kap. 14 er fulgt opp, vurdere behov for nye tiltak og endringer i prioriteringene.

En skriftlig oppsummering av denne årlige vurderingen skal vedlegges Ble Fjellskog AS sin egenkontrollrapportering, jf. punkt 11.2.

2.8 Plikt til å ha oversikt over og kunnskap om tilstand og påvirkning

Bedriften skal ha kjennskap til og kunne dokumentere skriftlig i hvilken grad avløpsrensaneanlegg, avløpsnett og forurenset overvann påvirker eller kan påvirke vannmiljøet, sårbare naturtyper eller områder som brukes av sårbare arter.

Det må utvises særlig aktsomhet ved planlegging av nye ledningstraséer og ved graving eller andre aktiviteter som kan påvirke naturmangfoldet. Bedriften må gjøre seg kjent med aktuelle bestemmelser som kan gjelde for slik aktivitet.

2.9 Ombygging og overføring av avløpsvann til andre anlegg

Om avløpsrenseanlegg planlegges lagt ned eller stanset for en periode grunnet ombygging eller utbedring, skal bedriften gjøre det som til enhver tid er nødvendig for å motvirke fare for forurensning. Aktiviteter som kan medføre fare for økt forurensning utover det som er tillatt i denne tillatelsen, og som kan medføre at renskrav ikke overholdes, kan ikke startes før Statsforvalteren i Oslo og Viken har gitt midlertidig unntak fra gjeldende renskrav. Søknader om unntak fra gjeldende renskrav må derfor sendes Statsforvalteren i Oslo og Viken i god tid.

3 Utslipp til vann

3.1 Krav til avløpsnett

3.1.1 Generelt

Avløpsnett, herunder pumpe-systemer for transport av avløpsvann med tilhørende kummer, skal, uten at det medfører uforholdsmessige store kostnader, dimensjoneres, bygges, drives og vedlikeholdes med utgangspunkt i den beste tilgjengelig teknologi og fagkunnskap, særlig med hensyn til:

- avløpsvannets mengde og egenskaper
- forebygging av lekkasjer
- begrensning av forurensning av resipienten som følge av overløp

Statsforvalteren legger til grunn at Ble Fjellskog AS gjennomfører alle hensiktsmessige og forebyggende tiltak mot forurensning. Det forventes at Ble Fjellskog AS tar utgangspunkt i den teknologi som ut ifra en samlet vurdering av nåværende og fremtidig bruk av miljøet og av økonomiske forhold, gir de beste resultater, jf. forurensningsloven § 2.

3.1.2 Krav om tiltaksplan for fornyelse av avløpsnett

Bedriften skal utarbeide en tiltaksplan for fornyelse av avløpsnett med kummer, pumpestasjoner m.v. Tiltaksplanen skal vise det årlige, gjennomsnittlige behovet for fornyelse av spillvannsførende ledningsnett, og hvilke kriterier som er lagt til grunn for fornyelse. Tiltaksplanen skal være sammenhengende og skal minst omfatte de neste 5 årene.

Bedriftens ledningsdatabase skal oppdateres kontinuerlig etter hvert som avløpsnett fornyes.

3.1.3 Krav til kontroll med overvann og annet fremmedvann tilført avløpsnett

Bedriften skal lage en tiltaksplan for å redusere andelen fremmedvann som tilføres avløpsnett. Avløpsnett skal være et 100 % separatsystem.

I områder hvor det separate overvannsnett mottar forurenset overvann, skal behovet for rensing vurderes og dokumenteres.

Utslipp av sanitært avløpsvann via overvannsnett er ikke tillatt.

3.1.4 Krav til utslipp via overløp

Bedriften har ikke installerte regnvanns- eller nødoverløp på avløpsnettets. Dersom bedriften skal installere overløpspunkter på avløpsnettets, må det søkes om en endring av tillatelsen etter forurensningsloven i god tid før disse installeres.

I de tilfeller der det kan forekomme overløp på grunn av planlagt vedlikehold, skal Statsforvalteren i Oslo og Viken varsles i god tid på forhånd slik at søknadsplikt etter forurensningsloven kan vurderes.

3.1.5 Krav til virkningsgrad for avløpsnettets

Bedriften skal kontinuerlig gjennomføre planlagte tiltak for å redusere lekkasjer av urensset avløpsvann fra avløpsnettets.

Virkningsgraden til avløpsnettets, det vil si hvor stor andel av vannmengden *eller* forurensningsmengden som når frem til avløpsrenseanlegget sammenliknet med det som oppstår, skal dokumenteres og være tilgjengelig for Statsforvalteren ved forespørsel. Dette skal gjøres ved å legge til grunn målte verdier for overløpsutslipp eller beregnede verdier for mindre omfattende overløpsutslipp, jf. punkt 3.1.4. I tillegg skal andre ulike kilder til tap beregnes eller vurderes kvalitativt.

Utslipp på grunn av feil på avløpsnettets, stans i pumpestasjoner og liknende skal ikke redusere virkningsgraden i avløpsnettets med mer enn maksimalt 3 % over året.

3.2 Krav til rensing av avløpsvann

3.2.1 Generelt

Alt avløpsvann som er medregnet i tettbebyggelsens utslippstørrelse, skal behandles slik at samme minimumskrav til rensing oppfylles, uavhengig av avløpsrenseanleggenes dimensjonerende kapasitet og teknologi. Dette gjelder for utslipp over 50 pe, også fra private avløpsrenseanlegg som ikke er tilknyttet kommunalt avløpsnett. Kontrollkravene skal imidlertid være tilpasset det enkelte anlegg.

I tillegg kan det enkelte avløpsrenseanlegg ha tilleggskrav eller skjerpede krav satt av hensyn til resipienten og bruken av denne, jf. vilkår 3.2.3.

Det skal settes av areal til eventuell utvidelse som følge av framtidige nye renskrav eller behov for økt kapasitet.

3.2.2 Oversikt over avløpsrenseanlegg

Avløpsrenseanlegg bedriftens del av tettbebyggelsen og som omfattes av denne tillatelsen, framgår av tabell 3.2.2.1.

Oversikten gir også informasjon om forventet belastning og dimensjonerende kapasitet i BOF₅ (pe) og forventet hydraulisk kapasitet. Oversikten viser også type renseprosess etablert ved det enkelte anlegg.

Tabell 3.2.2.1: Oversikt over avløpsrenseanlegg innenfor bedriftens del av tettbebyggelsen

Navn på avløpsrenseanlegg	Tilført belastning inn i BOF ₅ (pe) i 2040	Dimensjonerende kapasitet i BOF ₅ (pe) i 2040	Hydraulisk kapasitet (m ³ per time) i 2040	Renseprosess
Ble Fjellskog avløpsrenseanlegg	1 510	1 500	13	Biologisk-kjemisk

Avløpsrenseanlegget skal utformes slik at kravene i forurensningsforskriften kap. 14 og kravene i denne tillatelsen kan overholdes.

3.2.3 Rensekrav og dokumentasjonskrav for Ble Fjellskog avløpsrenseanlegg

Generelt om dokumentasjonskrav

Utslippsparametere og tilhørende grenseverdier, samt minimum antall prøver og midlingstid, er satt i tabell 3.2.3.1 under. Avlastning fra overløp på avløpsrenseanlegget er inkludert i renskravene.

Prøver av KOF_{CR} og BOF₅ må minst etterkomme enten krav til konsentrasjon eller renseseffekt.

Utslipp via overløp (både driftsoverløp og nødoverløp) ved avløpsrenseanlegget skal regnes med i rensgraden for anlegget.

Dersom utslippet overskrider med 100 % av det renskravene sier, skal bedriften varsle Statsforvalteren i Oslo og Viken.

3.2.3.1 Ble Fjellskog avløpsrenseanlegg

Tabell 3.2.3.1: Utslippskrav og prøvetakingskrav for Ble Fjellskog avløpsrenseanlegg

Utslippsparameter	Krav	Prøvetype og -frekvens
Total fosfor (tot-P)	Minst 90 % reduksjon. Renseeffekt beregnes som årlig middelerdi.	12 ukeblandprøver eller 12 døgnblandprøver per år.
Total nitrogen (tot-N)	Kun prøvetaking.	12 ukeblandprøver eller 12 døgnblandprøver per år.
Biologisk oksygenforbruk (BOF ₅)	Minst 90 % eller at utslippskonsentrasjonen ikke overstiger 25 mg O ₂ /l.	12 døgnblandprøver per år. Minst 10 av 12 døgnblandprøver må overholde krav.
Kjemisk oksygenforbruk (KOF _{CR})	Minst 90 % eller at utslippskonsentrasjonen ikke overstiger 75 mg O ₂ /l.	12 døgnblandprøver per år. Minst 10 av 12 døgnblandprøver må overholde krav.

E. coli*	Kun prøvetaking.	En gang i måneden tas en øyeblikksprøve. Prøvetaking skal utføres fra 1. mai til 31. oktober hvert år.
----------	------------------	--

* Hvis prøvetaking for E.coli ikke viser et innhold av bakterier som er av miljømessig betydning eller kan ha konsekvenser for nærmiljøet, vil kravet kunne revideres slik at prøvetakingsfrekvensen reduseres, eller kravet kan utgå i sin helhet.

3.2.4 Utslippspunkt for avløpsrenseanlegg og overløp

Renset avløpsvann skal, etter fullverdig biologisk og kjemisk rensing i renseanlegget, føres gjennom etterpoleringstrinn før avrenning gjennom stedlige masser og til resipient. Utslipet skal skje på en slik måte at innblandingen i vannmassene blir best mulig, og slik at brukerinteresser ikke påvirkes.

Tabell 3.2.4.1 Utslippspunkt for Ble Fjellskog avløpsrenseanlegg

Utslippspunktets navn/beskrivelse	Koordinater X (breddegrad)	Koordinater Y (lengdegrad)	Avstand fra land ⁴ + navn på resipient	Dybde
Utslipp av rensed avløpsvann	59,76939	09,47169	Ikke relevant, myrområde med avrenning til Nipetobekken	Diffust

Tabell 3.2.4.2 Utslippspunkt for overløp ved utløpspumpekum ved Ble Fjellskog avløpsrenseanlegg

Utslippspunktets navn/beskrivelse	Koordinater X (breddegrad)	Koordinater Y (lengdegrad)	Avstand fra land + navn på resipient	Dybde
Pumpekum utløp*	59,76919	09,47176	Ikke relevant, myrområde med avrenning til Nipetobekken	Diffust

* Utslippspunktet er etter biologisk og kjemisk rensing av avløpsvannet

3.2.5 Påslipp

Påslipp til Ble Fjellskog AS sitt avløpsnett skal ikke redusere muligheten for å overholde utslipps- og renskrav satt i denne tillatelsen eller forurensningsforskriften eller redusere muligheten for å utnytte avløpslammet iht. gjødselvereforskriftens krav.

Bedriften skal ha oversikt over alle virksomheter som kan utgjøre en risiko for avløpssystemet.

⁴ Avstanden fra land regnes som horisontal avstand fra strandkanten ved middelvannstand

4 Utslipp til luft

4.1 Generelt

Lukt skal være en driftsparameter for det totale avløpssystemet. Dette for å sikre at lukt fra pumpestasjoner, overløp, kummer og eventuelle lufteinnetninger ikke er til vesentlig sjenanse for naboer og brukere av nærområdet.

Bedriften skal ha oversikt over kilder og vurdere behovet for tiltak og eventuelt effekten av gjennomførte luktreduserende tiltak.

Før bygging av nye anlegg, komponenter (pumpestasjoner, kummer og utearealer og ledninger) må bedriften vurdere mulige kilder til lukt og om nærhet til bebyggelse, ferdsel eller terrengforhold kan skape luktkonflikter.

Bedriften skal ha et system for registrering og oppfølging av eventuelle klager og avvik på lukt. Systemet skal være en del av internkontrollen.

4.2 Lukt fra punktkilder

Punktutslipp for avgasser skal håndteres slik at luktulempe forebygges effektivt.

Beregnet luktinnhold fra slike kilder ved omkringliggende boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner og barnehager mv. skal ikke overstige 1 ouE/m^3 som maksimal månedlig 99 prosent timefrakt.

4.3 Klimagassregnskap og utslipp av klimagasser

Utslipp av klimagasser fra drift av det totale avløpssystemet skal holdes på et så lavt nivå som mulig. Bedriften skal utarbeide klimagassregnskap årlig.

5 Støy

Avløpsvirksomhetens bidrag til utendørs støy ved omkringliggende boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner og barnehager skal ikke overskride grensene i tabell 5.1. Grensene skal måles eller beregnes med frittfeltsverdi ved den mest støyutsatte fasaden.

Tabell 5.1 Støygrenser

Dag (kl. 07-19) LpAekv12h	Kveld (kl.19-23) LpAekv4h	Natt (kl. 23-07) LpAekv8h	Søn-/hellig- dager (kl. 07-23) LpAeq16h	Natt (kl. 23-07) LA1*
55 dB(A)	50 dB(A)	45 dB(A)	50 dB(A)	60 dB(A)

*LA1 er et statistisk maksimalnivå, uttrykt som det støynivået som overskrides i 1 % av tiden i situasjoner der maksimalnivåhendelsene forårsakes av mange typer kilder, og antall hendelser ikke er entydige eller grupperbare.

LpAeqT er A-veiet gjennomsnittsnivå (dBA) midlet over driftstid der T angir midlingstiden i antall timer.

Alle støygrenser skal overholdes innenfor alle driftsdøgn. Støygrensene gjelder all støy fra den ordinære driften av avløpsrensaneanlegg, inkludert intern transport på område til anleggene og lossing/lasting av råvare, slam etc. Støy fra bygg- og anleggsvirksomhet og fra ordinær persontransport er likevel ikke omfattet av grensene.

6 Avfall og avløpsslam

6.1 Generelle krav til avfall

Bedriften plikter så langt det er mulig å unngå at det dannes avfall som følge av virksomheten. Særlig skal innholdet av skadelige stoffer i avfallet søkes begrenset mest mulig.

Bedriften plikter å sørge for at all håndtering av avfall, inkludert farlig avfall, skjer i overensstemmelse med gjeldende regler for dette fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven, herunder avfallsforskriften⁵.

Avfall som oppstår i virksomheten, skal leveres til lovlig avfallsmottak. Ved evt. bruk av biofilmbærere må det sikres at plastmedium ikke blir spredd til miljøet.

6.2 Håndtering av avløpsslam

Med avløpsslam menes den faste fraksjonen som felles ut ved renseprosesser i avløpsrensaneanlegg, og hvor ristgods er fjernet i forkant (se definisjonen av avløpsslam i *vedlegg 1*).

Bedriften skal ha oversikt over hvilke mengder råslam som oppstår i det enkelte avløpsrensaneanlegg, slamkvalitet og videre håndtering. Dette skal inngå i egenkontrollrapporteringen for avløpsrensaneanlegg, se punkt 11.1.

Det tillates ikke mottak av septikslam eller avløpsslam ved Ble Fjellskog avløpsrensaneanlegg. Det tillates heller ikke behandling av avløpsslam eller septikslam ved avløpsrensaneanlegget. Alt slam som oppstår på avløpsrensaneanlegget, skal forbehandles slik at det blir egnet for transport til behandlingsanlegg og leveres til godkjent behandlingsanlegg med tillatelse etter forurensningsloven.

Avløpsslam som ikke overholder kravene i gjødselvereforskriften⁶ og dermed ikke er egnet for bruk, skal leveres til godkjent mottaksanlegg for avfall og ikke blandes sammen med annet avløpsslam.

⁵ Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) av 01.06.2004, nr. 930

⁶ Forskrift om gjødselvarer mv. av organisk opphav av 4.7.2003, nr 951.

Ved prøvetaking av slammet skal anerkjente metoder for å oppnå representative prøver benyttes.

Statsforvalteren kan pålegge bedriften å delta i kartlegging for å dokumentere nivåer av miljøgifter i slam.

7 Akutt forurensning – forebyggende tiltak, varsling og beredskap

7.1 Forebyggende tiltak

Dersom det som følge av unormale driftsforhold eller av andre grunner oppstår fare for økt forurensning, plikter bedriften å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren.

Bedriften plikter i tillegg å ha en plan for en trinnvis og systematisk gjennomføring av risikoreduserende tiltak avdekket i miljørisikovurderingen jf. vilkår 2.6.1.

7.2 Beredskapsanalyse

Med grunnlag i miljørisikovurderingen skal bedriften utarbeide en beredskapsanalyse for den eventuelle restrisiko som gjenstår etter at forebyggende tiltak er iverksatt. For hver av hendelsene som er identifisert i miljørisikoanalysen skal bedriften utarbeide og begrunne:

- organisering av beredskapsplanen
- nødvendig beredskapsutstyr
- nødvendig mannskap
- responstid

Beredskapsplanen skal stå i et rimelig forhold til risiko for akutt forurensning.

7.3 Beredskapsplan

Miljørisikovurdering, beredskapsanalyse, forebyggende tiltak og beredskapsetablering skal dokumenteres i en beredskapsplan som er en del av bedriftens internkontrolldokumentasjon.

Beredskapsplanen skal som et minimum beskrive den etablerte beredskapens organisering, bemanning, innsatsutstyr og personlig utstyr og angi innsatsplaner for dimensjonerende scenarier.

Beredskapsplanen skal holdes oppdatert og kunne fremvises ved behov.

7.4 Beredskapsetablering

Basert på beredskapsplanen skal det etableres en beredskapsorganisasjon med mannskap og nødvendig utstyr. Kompetanse, opplæring og organisering skal være dimensjonert for de potensielle hendelsene som er vurdert å utgjøre størst miljørisiko.

7.5 Øving av beredskap

Det skal utarbeides en plan for å øve på beredskapsplanen, og det skal gjennomføres øvelse minst én gang pr. år. Det skal utarbeides klare mål for øvelsen, inkludert mål for responstid. Øvelsen skal

dokumenteres i rapporter, med eventuelle anbefalinger om forbedringer. Hvordan eventuelle anbefalinger om forbedringer er fulgt opp, skal være dokumentert i internkontrollen.

7.6 Varsling av akutt forurensning

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles i henhold til *forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning*. Internkontrollen skal beskrive kartlegging og vurdering av risiko for akutt forurensning og annen uønsket påvirkning av ytre miljø. Bedriften skal så snart som mulig informere Statsforvalteren i Oslo og Viken om:

- Akutt forurensning på grunn av driftsstans som skyldes uhell eller langvarig strømbrudd.
- Unormale forhold som har eller kan få forurensningsmessig betydning.
- Utslippskonsentrasjon på mer enn det dobbelte av gjeldende krav for en prøve der prøvetaking og analyse er utført jf. forurensningsforskriften §§ 14-11, 14-12 og 14-14.

Bedriften kan finne skjema for varsling av akutt forurensning på Statsforvalteren sine nettsider:

<https://www.statsforvalteren.no/nb/oslo-og-viken/skjema-og-tjenester/>

8 Utslippskontroll, resipientundersøkelser og overvåkning

8.1 Krav om måleprogram

Bedriften skal, som en del av sin internkontroll ved det enkelte avløpsanlegg, utarbeide og holde oppdatert et måleprogram med oversikt over alle analyser og målinger av relevante drifts- og utslippsparemetere tilpasset det enkelte anleggs størrelse, herunder utslipp til vann, grunn og luft. Måleprogrammet skal være en del av bedriftens internkontroll og holdes oppdatert.

Måleprogrammet skal beskrive de forskjellige trinnene i målingene og begrunne valgte prøvetakingspunkter og prøvetakingsmetodikk (metoder og frekvens).

Prøvetidspunktene skal velges slik at resultatene blir mest mulig representative for variasjoner i utslippene gjennom hele året ved normale driftsforhold. Måleprogrammene skal omfatte antatt maksuke for belastning for det enkelte anlegg og perioder med overløp. Minimums antall akkrediterte prøver skal være i samsvar med kravene i tabell 3.2.3.1 i tillatelsen, men antallet skal økes der dette er nødvendig for å ivareta kravet til representativitet. Dersom en prøve må utgå pga. unormale driftsforhold, skal dette kompenseres med at det tas en ny prøve på et senere tidspunkt.

Prøvene skal analyseres jf. krav i forurensningsforskriften § 14-12. Analysene skal utføres av laboratorier som er akkreditert for de aktuelle analysene etter NS-EN ISO/IEC 17025. Norske standarder skal benyttes så langt det er mulig. Dersom dette ikke finnes, kan internasjonal standard eller annen metode benyttes så lenge metoden gir representative tall for virksomhetens faktiske utslipp.

Dersom bedriften ønsker å analysere på andre parametere enn BOF_5 og KOF_{CR} , må dette avklares med Statsforvalteren i forkant. Erstatningen forutsetter at det er påvist en høy statistisk korrelasjon mellom ønsket parameter og parameteren utslippskontrollen ønskes basert på.

8.2 Overvåking etter forurensningsforskriften

Bedriften skal sørge for overvåking av mulige miljøeffekter av utslipp fra avløpsrenseanlegg og overløp med en utslippsstørrelse av miljømessig betydning til berørte vannforekomster (herunder myrområdene nedstrøms avløpsrenseanlegget) i henhold til et overvåkingsprogram. Overvåkingen skal være risikobasert og bidra til å avklare om resipientene skal registreres som følsom, normal eller mindre følsom jf. forurensningsforskriften kap. 11, vedlegg 1, punkt 1.1 og følge prinsippene i veileder TA-1890/2005 eller en oppdatert versjon av denne.

Overvåkingen skal gjennomføres med et intervall på 3 år og samordnes så langt det er mulig med overvåkingen etter vannforskriften.

Dersom utslipp eller tilstanden i vannforekomsten endres, kan Statsforvalteren pålegge en utvidelse av overvåkingsprogrammet mhp. målepunkter, elementer og frekvens. Statsforvalteren kan også pålegge strengere renskrav.

8.3 Overvåking etter vannforskriften

Bedriften skal overvåke hvordan utslipp fra avløpsrenseanlegg og overløp med en utslippsstørrelse av miljømessig betydning påvirker tilstanden i vannforekomstene (herunder myrområdene nedstrøms avløpsrenseanlegget) og dokumentere om utslippene medfører forringelse eller at miljømål ikke nås, jf. vannforskriften §§ 4 og 18. Overvåkingen skal gjennomføres i tråd med bestemmelsene i vannforskriften for tiltaksorientert overvåking § 18 og vedlegg V punkt 1.3 og vurderes etter klassifiseringssystemet for miljøtilstand i vann⁷. Overvåkingen skal belyse påvirkning fra pågående og tidligere utslipp fra virksomheten. Overvåkingen skal belyse virksomhetens bidrag til samlet tilstand i vannforekomsten.

Bedriften skal benytte nødvendig fagekspertise og samarbeide med eventuelle andre forurenserne om å utarbeide et overvåkingsprogram for de resipientene som berøres av avløpsvann. Hvis det pågår annen overvåking i resipienten av andre aktører (eksempelvis vannområde), anbefales det at overvåkingene samordnes. Overvåkningsprogrammet skal årlig vurderes av fagkyndig, og ved behov oppdateres.

Overvåkingsprogrammet/-ene skal følge anbefalinger gitt i gjeldende versjon av veilederen Klassifisering av miljøtilstand i vann (02:2018). Overvåkingsprogrammet skal beskrive og begrunne hvilke biologiske og kjemiske kvalitetselementer/parametere som skal overvåkes, kvantifiseringsgrenser og intervall for prøvetaking. Plasseringen av prøvetakingspunkter og prøvetakingsfrekvens, samt hvordan og i hvilke matrikser (vann, biota, sediment) undersøkelsen vil bli gjennomført, skal også framgå og begrunnes i programmet. Det skal tas prøver både oppstrøms og nedstrøms anleggets utslippspunkt.

⁷ Veileder 02:2018 Klassifisering av miljøtilstand i vann. Økologisk og kjemisk klassifiseringssystem for kystvann, grunnvann, innsjøer og elver

Overvåkingen skal gjennomføres av fagkyndig, uavhengig konsulent i henhold til overvåkingsprogrammet. Der det er hensiktsmessig kan selve prøvetakingen gjennomføres av bedriften selv i samråd med konsulenten. Dersom vurderingene viser at det er behov for tiltak av hensyn til resipient eller for å overholde kravene i denne tillatelsen, er bedriften også pliktig til så snart som praktisk mulig å utbedre forholdene.

Overvåkingen skal gjennomføres med et intervall på 3 år med unntak av enkelte elementer hvor Statsforvalteren har gitt aksept for en utvidet frekvens. Dersom utslipp eller tilstanden i vannforekomsten endres, kan Statsforvalteren pålegge en utvidelse av overvåkingsprogrammet mhp. målepunkter, elementer og frekvens.

8.4 Rapportering av overvåkingsresultater

Resultater fra overvåkingen etter forurensningsforskriften jf. punkt 8.2, skal drøftes og konklusjoner om registreringen av resipienten som følsom, normal eller mindre følsom presenteres for forurensningsmyndighetene som en del av påfølgende kalenderårs årsrapportering jf. punkt 11.2.

Vurdering av resultatene fra resipientundersøkelser etter vannforskriften jf. 8.3 skal sendes Statsforvalteren i Oslo og Viken innen 1. mars året etter at undersøkelsen er gjennomført, som del av årsrapportering jf. punkt 11.2. Resultatene skal vurderes etter det til enhver tid gjeldende klassifiseringssystem for vann, gitt i vannforskriften og veiledningsmaterieell til forskriften.

8.5 Registrering i Vannmiljø

Alle overvåkingsdata skal registreres i databasen Vannmiljø (<http://vannmiljo.miljodirektoratet.no/>) innen 1. mars året etter at undersøkelsene er gjennomført. Data rapporteres på Vannmiljø's importformat. Importmal og oversikt over hvilken informasjon som skal registreres i henhold til Vannmiljø's kodeverk finnes på <http://vannmiljokoder.miljodirektoratet.no>.

9 Energi

9.1 Energistyringssystem

Bedriften skal ha rutiner for regelmessig vurdering av tiltak som kan iverksettes for å oppnå en mest mulig energieffektiv drift av hele avløpsanlegget. Et energistyringssystem skal inngå i internkontrollen.

9.2 Utnyttelse av overskuddsenergi

Bedriften skal i størst mulig grad utnytte overskuddsenergi internt og legge til rette for at overskuddsenergi skal kunne utnyttes eksternt, med mindre det kan godtgjøres at dette ikke er teknisk mulig, begrenses av gitte konsesjoner eller medfører urimelige kostnader.

10 Substitusjon av kjemikalier og råstoffer

Med kjemikalier menes her kjemiske stoffer og stoffblandinger som brukes, herunder fellingskjemikalier og hjelpekoagulanter, vaskemidler, hydraulikkvæsker, brannbekjempningsmidler m.m.

For kjemikalier som benyttes på en slik måte at det kan medføre fare for forurensning, skal bedriften dokumentere at den har gjennomført en risikovurdering av bruk og utslipp på bakgrunn av kjemikalienes egenskaper, mengder, utslippspunkt m.m, jf. også punkt 2.6 om internkontroll.

Bedriften eller den ansvarlige for driften av avløpsrensaneanlegget plikter å etablere et dokumentert system for substitusjon av kjemikalier. Det skal foretas en løpende vurdering av risiko for skadelige effekter på helse og miljø forårsaket av de kjemikalier som benyttes, og av alternativer finnes. Der bedre alternativer finnes, plikter bedriften å benytte disse så langt dette kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe.⁸

Stoffer alene, i stoffblandinger og/eller i produkter, skal ikke brukes uten at de er i overensstemmelse med kravene i REACH-regelverket⁹ og andre regelverk som gjelder for kjemikalier.

11 Krav til rapportering

11.1 Årlig egenkontrollrapportering

Bedriften skal rapportere avløpsdata til Miljødirektoratet innen 1. mars hvert år. Rapporteringen skal skje slik Miljødirektoratet legger til rette for.

11.2 Årsrapport

I tillegg til egenkontrollrapport skal bedriften årlig rapportere på det til enhver tid gjeldende skjema for årsrapport som man finner på Statsforvalteren sine nettsider:

<https://www.statsforvalteren.no/nb/oslo-og-viken/skjema-og-tjenester/>.

Årsrapporten skal vedlegges egenkontrollrapporten, jf. punkt 11.1.

Bedriften skal årlig gi en skriftlig vurdering av driftsforholdene siste kalenderår for hhv. avløpsnett, renseanlegg, slamhåndtering og overvåking med vekt på overordnede, kvalitative vurderinger.

Data som rapporteres i egenkontrollrapporteringen eller til Vannmiljø er det ikke nødvendig å repetere i årsrapporten, ut over hva bedriften selv finner hensiktsmessig og naturlig for å underbygge konklusjoner.

⁸ Jf. lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) av 11.06.1976 nr. 79 § 3a om substitusjonsplikt

⁹ Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH-forskriften) av 30.05.2008 nr. 516

Følgende tema skal inngå i vurderingene:

- Hvordan avløpsrenseanleggene fungerer og årsaker til eventuelle overskridelser av tillatelse. Videre skal trender for rensing og driftsstabilitet beskrives.
- Ev. overskridelser av tillatelsen skal kommenteres særskilt ift. vilkår 3.2.3 og 3.2.4 med forslag til korrigerende tiltak.
- Resultater, trender og konklusjoner fra resipientovervåking jf. hensikt med overvåkingen beskrevet i vilkår pkt. 8.2 og 8.3.
- Status for risikovurderinger og oppfølging

Årsrapportene skal lastes opp som vedlegg til egenkontrollrapporten til Miljødirektoratet for bedriftens hovedledningsnett, inntil denne rapporteringen eventuelt integreres i egenkontrollrapporteringsskjemaene.

12 Nedleggelse, ombygging og overføring av avløpsvann til andre anlegg

Om avløpsanlegg planlegges lagt ned eller stanset for en periode grunnet ombygging eller utbedring, skal bedriften gjøre det som til enhver tid er nødvendig for å motvirke fare for forurensning.

Aktiviteter som kan medføre fare for forurensning må avklares med Statsforvalteren. Søknad om eventuelle unntak fra gjeldende renskrav må sendes Statsforvalteren i god tid.

Dersom det skal foretas utskifting av utstyr i virksomheten som gjør det teknisk mulig å motvirke forurensninger på en vesentlig bedre måte enn da tillatelsen ble gitt, skal Statsforvalteren på forhånd gis melding om dette.

All utskifting av utstyr skal ta utgangspunkt i den teknologi som ut ifra en samlet vurdering av nåværende og fremtidig bruk av miljøet og av økonomiske forhold, gir de beste resultater, jf. forurensningsloven § 2.

Ved planlegging om nedleggelse av avløpsrenseanlegg skal Statsforvalteren få beskjed om dette. Nedleggelsesplan med planlagte tiltak og frister skal sendes Statsforvalteren i god tid før nedleggelse.

Ved nedleggelse eller stans skal den ansvarlige sørge for at råvarer, hjelpestoff, halvfabrikat eller ferdig vare, produksjonsutstyr og avfall tas hånd om på forsvarlig måte, herunder at farlig avfall håndteres i henhold til avfallsforskriften kap. 11. De tiltak som treffes i denne forbindelse, skal rapporteres til Statsforvalteren i Oslo og Viken innen 3 måneder etter nedleggelse eller stans.

Rapporten skal også inneholde dokumentasjon av disponeringen av kjemikalierester og ubrukte kjemikalier og navn på eventuell(e) kjøper(e).

Ved nedleggelse av avløpsrenseanlegg skal den ansvarlige sørge for at driftsstedet settes i miljømessig tilfredsstillende stand igjen.

13 Tilsyn

Bedriften plikter jf. forurensningsloven § 50 å la representanter for Statsforvalteren i Oslo og Viken føre tilsyn med anleggene.

Vedlegg 1: Oversikt over utvalgte, sentrale begreper benyttet i tillatelsen

Begrep	Forklaring
Tettbebyggelse	<p>Definert i forurensningsforskriften § 11-3 k) ut fra nærhet mellom husklynger bestående av minst 5 hus. Se fullstendig tekst i forskriften.</p> <p>I tillegg regnes tettbebyggelser som én tettbebyggelse dersom avløpsvann fra to eller flere tettbebyggelser samles opp og føres til ett felles avløpsrenseanlegg eller utslippssted.</p> <p>Definisjonen gjelder alle typer hus, både bolighus, hytter/turistanlegg, næringsbygg, institusjoner, idrettsanlegg mv.</p>
Tettbebyggelses utslippsstørrelse	<p>Den maksimale, gjennomsnittlige ukesbelastning i BOF₅ (pe) til tettbebyggelses avløpsnett som oppstår i maksuke. Beregnes ut fra kunnskap om utslippskilder iht. NS 9426. (Kilde: EUs avløpsdirektiv)</p>
Maksuke	<p>Med maksuke menes største årlige BOF₅ (pe) – døgntilførsel beregnet som gjennomsnitt av sju påfølgende dager (Kilde: NS 9426 og EUs avløpsdirektiv).</p>
Bedriftens beregnede (potensielle) utslipp av avløpsvann i maksuke	<p>Den beregnet, maksimale, gjennomsnittlige ukesbelastning i BOF₅ (pe) til avløpssystemet som reguleres i denne tillatelsen, og som oppstår i den uka i året med forventet høyest belastning. Beregningene skal være representative for situasjonen på søknadstidspunktet og minst 10 år fram i tid, da tillatelsen uansett bør omgjøres senest etter 10 år. (Kilde: EUs avløpsdirektiv)</p>
Avløpsslam	<p>Avløpsslam er det slammet som felles ut ved rensing i et konvensjonelt avløpsrenseanlegg, og hvor ristgods er fjernet i forkant. Septikslam inngår ikke i denne definisjonen av hygieniske grunner. I boka om VA-teknikk av Ødegaard, omtales septikslam som en form for avløpsvann.</p>
Råslam	<p>Med råslam menes ubehandlet avløpsslam, dvs. slam som ikke har gjennomgått noen form for behandling. Fortykning og avvanning av råslam er metoder for forbehandling som finner sted på avløpsrenseanlegget for å redusere vanninnholdet i avløpsslammet før transport. Dette er aktiviteter som det er naturlig å se på som en del av driften av et avløpsrenseanlegg, og ikke som avfallsbehandling. (Kilde: Miljødirektoratet)</p>
Septikslam	<p>Septikslam er en samlebetegnelse for det som oppstår ved tømning av slamavskillere, septiktanker og tette oppsamlingstanker o.l. og som kan ha et vanninnhold på 95-99 %. (Kilde Bjarne Paulsrud, Vann nr. 4/1982).</p>

	<p>Septikslam inngår ikke i definisjonen av avløpsslam. I boka om VA-teknikk av Ødegaard, defineres septikslam som en form for avløpsvann.</p>
Overløp	<p>Arrangement for avledning eller måling av væskemengder. Utforming avhenger av funksjon og væskemengde. Overløp kan også anvendes om den vannmengde som avledes/måles. (Kilde: Vannordboken).</p> <p>Der begrepet 'overløp' er brukt i denne tillatelsen, menes både driftsoverløp og nødoverløp.</p> <p>Overløpets funksjon er at når den tilførte vannmengden overstiger kapasiteten nedstrøms, blir en del av vannmengden før til en avlastningsledning (overløpsledning) som normalt fører overløpsvannet til nærmeste resipient. (Kilde NV-rapport 222_2016)</p>
Driftsoverløp (også kalt regnvannsoverløp)	<p>Overløp som er etablert for å hindre overbelastning av avløpssystemet i perioder med så store nedbørsmengder at avløpssystemets dimensjonerende kapasitet overskrides. (Kilde: Ødegaard, Hallvard (2012) Vann- og avløpsteknikk, Norsk Vann)</p> <p>Mest relevant for fellesnett.</p>
Nødoverløp	<p>Overløp som skyldes uforutsette hendelser i alle deler av avløpssystemet og som brukes av sikkerhetsmessige grunner. (Kilde: Ødegaard, Hallvard (2012) Vann- og avløpsteknikk, Norsk Vann)</p>
Fremmedvann	<p>Med fremmedvann menes det vannvolumet som tilføres avløpssystemet i tillegg til nødvendig spillvann/sanitært avløpsvann og evt. industrielt avløpsvann tillatt gjennom påslipp. Det er vanligvis regnvann, smeltevann, grunnvann eller drikkevann. Betegnes også som infiltrasjons- og innlekkingsvann ifølge boka om VA-teknikk av Ødegaard.</p>
Virkningsgraden til avløpsnett	<p>Det vil si hvor stor andel av vannmengden <i>eller</i> forurensningsmengden som når fram til avløpsrensaneanlegget, sammenliknet med det som oppstår.</p>
Blandprøver	<p>Er en prøve satt sammen av flere mindre vannmengde-proporsjonale delprøver tatt gjennom prøvetakingsperioden. Prøvetakingsperioden er enten ett døgn eller en uke.</p>
Ukeblandprøver	<p>Er blandprøver tatt over minst fem døgn innenfor en periode på maks syv påfølgende døgn.</p>

Prøvetaking	Med prøvetaking menes uttak av en representativ prøve og all behandling av prøven til den er klar for analyse. Dette inkluderer transport og oppbevaring av prøven inntil prøven er overlevert til laboratoriet. (Kilde: Kommentarene til forurensningsforskriften kap. 14)
Akkreditering	Med akkreditering menes en offisiell anerkjennelse av en organisasjons kompetanse og evne til å utføre angitte oppgaver i samsvar med gitte krav. I Norge er det Norsk Akkreditering som gir akkreditering. (Kilde: Kommentarene til forurensningsforskriften kap. 14)
Substitusjon/ substitusjonsplikt	Substitusjon betyr erstatning. Substitusjonsplikten innebærer at den enkelte virksomhet må vurdere sin kjemikaliebruk og gå over til mindre skadelige alternativer der det kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe. Alle virksomheter som yrkesmessig bruker produkter som inneholder helse- og miljøskadelige kjemikalier, skal vurdere substitusjon.